

सत्ताका लागि राजनीति दलका फोहरी खेलको अन्त्य कहिले ?

અનુસા થાપા

नकपा एमालेको स्थापना गर्ने मनमोहन अधिकारी र मदन भण्डारी हुन् । धेरै दुःख गरेर एमाले संगठित गरिएको हो । जनताबीच एउटा लोकप्रिय पार्टी बनाउन यी दुई नेताको महत्वपूर्ण भूमिका छ । भण्डारीको निधन पार्टीको महासचिव हुँदै भयो । उनी मुलुकको प्रधानमन्त्री बन्न पाएनन् । अधिकारी भने नौ महिना प्रधानमन्त्री भए । अधिकारी र भण्डारीले गरेकै कामको आधारमा जनताले अहिले एमालेलाई पत्याएका हुन् । नत्र एमालेमा राम्रा भन्ने नेता को नै छन् ? अधिकारीले प्रधानमन्त्री हुँदा एक सय रुपैयाँ भत्ता दिने निर्णय गरे । जनताले तिरैकै करवाट भएपछि उनले त्यसको शुरुवात गरिदिए । त्यतिबेला गरेको निर्णयले वृद्धवृद्धालाई निकै सहज भएको छ । अधिकारीले ‘ आफ्नो गाउँ आफै बनाऊँ ’ भन्ने अभियान पनि चलाएका थिए । भण्डारी र अधिकारीले गरेको कामको अहिले पनि स्मरण गरिँदै आएको छ । दुवैलाई आम नागरिकले राम्रो व्यक्ति भन्छन् । तिनै मेहिनेतको ब्याज अहिले एमालेका नेताहरुले खाइरहेका छन् । ठूलो संघर्षले बनाएको पार्टी सकाउन एमालेका अध्यक्षदेखि नेताहरु नै लागिपरेका छन् । ‘जे मुखमा आयो, त्यही बोल्ने’ कार्यले प्राथमिकता पाएको छ । एमालेका नेताहरुलाई कहाँ के र कति बोल्ने भन्ने नै थाहा छैन । अरुलाई गाली गर्न, होच्याउने एमालेका नेताहरु नम्बर वानमा छन् । केही महिनाअघि अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीले माधव नेपालको नाम लियो भने अछुतो हुने बताएका थिए । अहिले त्यही नेपालसँग गएर टाँसिएका छन् । ओली मात्रै होइन शंकर पोखरेल, ईश्वर पोखरेल, विष्णु पौडेललगायतका नेता पनि यस्तै भाषाको प्रयोग गर्थे । माधव नेपाल पहिले एमालेमै थिए । तर, ओलीसँग ठासठुस परेपछि उनले आफ्नै पार्टी खोले । यी दुई पार्टीका अध्यक्षलाई एकअर्कासँग जुहारी खेलेर भ्याइनभ्याइ हुन्थ्यो । कसरी एकअर्कालाई होच्याउन पाइन्छ ? भन्नेमै यिनको ध्यान केन्द्रित थियो । रोचक कुरा त के छ भने, सत्ताको कुरा आएपछि त जो जस्तो भएनि चल्ने रहेछ ।

अछुतो भन्नेहरु अहिले त्यतै गएर टाँसेका छन् । जनताले यिनीहरुलाई के भन्ने ? सत्ताका लागि यिनीहरु जे पनि गर्छन् । हुन त सत्ताको 'किरो' जो परे । भण्डारी र अधिकारी साधारण जनताकै रुपमा हिँड्थे । न सुरक्षाकर्मी अधिपछि खटाउथे । त्यही पार्टीको वर्तमान अध्यक्षको पारा हेर्दा सर्वसाधारणलाई भिँभो लागेर आउँछ । अगाडिपछाडि सुरक्षाकर्मीको फौज राखेर हिँड्ने गरिन्छ । घरबाट निस्कँदासमेत जोडतोडले साइरन बजाउँदै तीव्र गतिमा गाडी गुडाइन्छ । एमालेबाट रष्ट्रपति, धेरै प्रधानमन्त्री र मन्त्री भए । अधिकारीपछि झलनाथ खनाल, माधव नेपाल, केपी शर्मा ओली प्रधानमन्त्री बने । विद्यादेवी भण्डारीले राष्ट्रपति खाइन् । यो मात्रै होइन, एमाले प्रत्येक पटक सरकारमा गएको छ । एमालेबाट हरेकपटक मन्त्री बनेका छन् । यद्यपि, एमालेले राष्ट्र र जनताको हितमा त्यस्तो स्मरणीय काम गर्न सकेन् । हुन त भण्डारीकै श्रीमती राष्ट्रपति बनिन् तर उनको 'हत्यारा' खोज्न चासो देखाइनन् । नेपाल प्रधानमन्त्री हुँदा धमाधम सरकारी सम्पत्ति व्यक्तिको नाममा पास गरियो । सामान्य परिवारमा जन्मिएका नेपालको अंकुत सम्पत्ति भएको सर्वसाधारण बताउँछन् । उनको पृष्ठभूमि हेर्ने हो भने उनी बैंकको कर्मचारी हुन् । ओलीले त प्रधानमन्त्री भएपछि भनै उल्का गरे । उनलाई प्रधानमन्त्रीको जिम्मा के ? भन्ने नै थाहा भएन् । देश र जनताको हितमा काम गर्नुपर्ने पदमा बसेका व्यक्ति वालुवाटारमा बाँसुरी बजाएर दिन कटाउँथे । यतिसम्म गरेकि देशको नक्सा अंकित केकसमेत काटेर खाए । जनताले तिरेको करबाट ठूलूला भोज खुवाउँथे । आफ्नो पार्टीको सांसद र कार्यकर्तालाई तीजको भोज खुवाउने गरिएको थियो । मन्त्रिपरिषद्को बैठक पनि वालुवाटार, पार्टीको पनि । सिंहदरबार र पार्टी कार्यालय जानै छोडेका थिए । उनी हरबखत अस्पतालको बेडमै हुन्थे । भण्डारी र अधिकारी जति त्यागी थिए, अहिलेका एमालेका नेताहरु त्यति नै लोभी छन् । न्यून आर्थिक स्तर भएको

दूरपरिवारमा जन्मिएका ओलीसँग पनि अंकुत सम्पत्ति भएको बताइन्छ । भुलनाथ खनाल प्रधानमन्त्री भए तर सिन्को भाँचेनन् । वरु, सर्प पाल्ने नाममा करोडौं रुपैयाँ जनताले तिरेको कर हिनामिना गरियो । विगतमा जस्तोसुकै भएपनि उनी अहिले पूँजीपति नेतामै गनिन्छन् । एमाले नेता योगेश भट्टराई पनि यही सूचीमा आउँछन् । रामकुमारी भाँकी, महेश बस्नेतलगायत पनि पूँजीपतिको सूचीमा समेटिन्छन् ।

एमालेका नेताहरु पछिल्लो समय विभिन्न काण्डमा मुछिंदै गएका छन् । यौन काण्डदेखि अन्य प्रकरणसम्म उनीहरुको नाम जोडिएको छ । भक्तपुरमा जति पनि जग्गा प्लानिङ्ग भएको छ, ती सबै बस्नेतको भएको बताइन्छ । २०५० सालमा केही नभएका बस्नेतले छोटो अवधिमा धेरै प्रगति गरेका छन्, कसरी ?

सुन प्रकरणमा सर्वेन्द्र खनालको नाम पनि आइरहेको छ । यी त केही उदाहरण मात्र हुन् । एमालेका अधिकांश नेता यस्तै छन् । एमालेका नेताहरुले इमान्दारिता र नैतिकता छोडे । सञ्चार तथा सूचना प्रविधिमन्त्री गोकुल बाँस्कोटा हुँदा एउटा पत्रकारले अन्तरवार्ताको क्रममा प्रश्न गरे, 'तपाईंसँग सम्पत्ति कति छ ?'

त्यो प्रश्न सोधेको भनेर बाँस्कोटाले कार्यक्रम नै बन्द गरिदिए । पत्रकारको जागिर नै खाइदिए । यस्ता त नेता छन् । उनीहरुले जे गर्दा पनि ठीक अनि पत्रकारले प्रश्न पनि गर्न नपाउनु ? पछि त्यही बाँस्कोटालाई ७० करोड भ्रष्टाचारको आरोप लाग्यो । उनले सफाई पाए होला, तर आरोप त लाग्यो ।

एमाले यतिकै पतानसाफ हुँदै गएको होइन । यस्ता नेता भएपछि पार्टी सकिनु स्वाभाविकै हो । एमालेमा राम्रा र त्यागी नेता पनि छन् । तर, तिनले अवसर पाएनन् । उनीहरु अहिलेपनि दबिएर बसेका छन् । ओली र नेपालको दाहिने हातले मात्र अवसर पाए, अरु हरेको हैरै ।

एमालेका वडाध्यक्षदेखि सांसद र भूप्रधानमन्त्रीको सम्पत्तिको खोजतलास गर्ने हो भने सबै भ्रष्टाचारी निस्कन्छन् । हिजो र आजको सम्पत्ति दौज्जमा मात्र बेर छ । भण्डारी र अधिकारीको योगदान र इमान्दारिता हरेर

जनताले एमालेलाई भोट दिए । तर, एमालेका नेताहरुले जनतालाई के दिए ? दुई त्यागी नेताको नाम बेचेर एमालेका नेताहरुले आफ्नो स्वार्थ पूरा गरे । त्यसैले अब जनताले एमालेलाई पत्याउनुअघि दशचोटि सोच्नुपर्छ । किन कि अब एमालेमा भण्डारी र अधिकारीजस्ता नेता छैनन् । केही वर्षअघि पूर्वप्रहरी रमेश खरेलले एउटा कार्यक्रममा भने, 'वामदेव गौतम गृहमन्त्री हुँदा नै सुन तस्करी हुन्थ्यो ।' अब गौतमलाई पनि अनुसन्धानको दायरामा ल्याउनुपर्छ । जुनसुकै पार्टी होस् अब छोड्ने होइन । मुलुक अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमै बदनाम भएको छ । एकपछि अर्को काण्ड, यस्ता पनि नेता हुन्छन् ? माओवादी नेतासहित तिनका सन्तानमाथि प्रधानमन्त्री प्रचण्डले कारबाही गर्दैछन् । त्यो एकदमै राम्रो काम हो । चाहे भूपराष्ट्रपति, प्रधानमन्त्री, मन्त्री सबैको सम्पत्ति छानबिन गरौं । आफ्नो पार्टीको होस् या अन्य पार्टीको, कसैलाई नछोडौं । प्रचण्डले अवसर पाएका छन्, त्यसको सदुपयोग गरौं । ओली पटकपटक प्रधानमन्त्री भए, तर उनले कुनै छानबिनको प्रक्रिया अघि बढाएनन् । आफ्ना पार्टीको नेता मुछिन्छन् भन्ने डर उनलाई थियो । केही वर्षअघि सदनमा उभिएर ओलीले आफ्नो सम्पत्ति सरकारलाई दिएको र आफू र आफ्नो श्रीमती मरेपछि सो सम्पत्ति सरकारको हुने बताएका थिए । तर, उनको सम्पत्ति कहाँ कति छ, कसैलाई थाहा छैन ? उनले सरकारको नाममा सबै सम्पत्ति पास गरिदिए भनेर जनताले कसरी पत्याउने ? जनतालाई तेङ्गथुम, भ्रामा र बालकोटमा ओलीको घरजग्गा छ भन्ने जनतालाई थाहा छ । कहाँको पास गरे ? देखाउनपर्यो नि । जनतालाई भुक्काउने काम मात्र भएको छ । जनता र मिडियालाई अल्मलाएर राखिएको छ । माओवादीले पनि जनयुद्धको क्रममा ओलीकै बोली बोल्थे । हामीले आफ्नो सम्पत्ति पार्टीलाई दियौं भन्थे । तर, अहिले माओवादी त्यस्तै नेताका कारण बदनाम बनेको छ । नेताहरु जनता र मिडियालाई भुक्काउने, भ्रष्टाचार गरिरहने । यसको अन्त्य कहिले हुन्छ ?

अर्थतन्त्र

लघुवित्त समस्या समाधान गर्न कार्यदल गठन

काठमाडौँ - अर्थमन्त्री वर्षमान पुन अनन्तले अस्ति शुक्रबार साँझ नेपाल राष्ट्रबैंकका डेपुटी गभर्नरको नेतृत्वमा लघुवित्त समस्या पहिचान गरी समाधान गर्न ७ सदस्यीय कार्यदल गठन गरेका छन् । मन्त्री पुनले लघुवित्तमा देखिएका समस्या पहिचान गरी समाधान समिति गठन गरेका हुन् । उक्त समितिमा राष्ट्र बैंकको लघुवित्त क्षेत्र हेर्ने, कार्यकारी निर्देशक, अर्थ मन्त्रालयको वित्तीय क्षेत्र हेर्ने सहसचिव र सोही क्षेत्र हेर्ने उपसचिव सदस्य छन् ।

त्यस्तै, कार्यदलमा लघुवित्त विरोधी संघर्ष समितिका तर्फबाट पुनाराम (मनिराम) ज्ञवाली, क्षेत्रबहादुर मोक्तान र लुजा राई छन् । कार्यदल संयोजकको नाम भने डेपुटी गभर्नर मध्येबाट राष्ट्रबैंकले तोकेन मन्त्रालयले जानकारी दिएको छ । मन्त्री पुनका अनुसार कार्यदललाई लघुवित्तका समस्या निर्धारण गरी ६० दिनभित्र प्रतिवेदन बुझाउन कार्यदेश तोकिएको जनाइएको छ । सो कार्यदललाई लघुवित्त विरुद्ध आन्दोलनरत पक्षको माग बारे स्थलगत अध्ययन गरी समाधानका विकल्प सहित काम शुरू गरेको ६० दिनभित्र प्रतिवेदन पेश गर्न भनिएको छ ।

कार्यदलको प्रतिवेदनका आधारमा लघुवित्त वित्तीय संस्थाको नियमन तथा सुधारका लागि आवश्यक नीतिगत तथा कानुनी सुधारका प्रक्रिया अघि अघि बढाइने मन्त्रालयले भनाइ रहेको छ । लघुवित्त विरोधी संघर्ष समितिले २०७२ सालको महाभूकम्प, नाकाबन्दी तथा कोभिड -१९ को समस्या एवं लघुवित्त वित्तीय संस्थाले कर्जा प्रवाह एवं असुली गर्दा पालना गर्नु पर्ने कार्यविधि तथा निर्देशन विपरीत कार्य गरेको कारणले समयमा किस्ता बुझाउन नसक्ने ऋणीहरूको साँवा, व्याज, शुल्क, जरिवाना, कालोसूची एवं धितो फूक्वा, पीडितको पुनर्स्थापना तथा कर्जा भुक्तानी गर्ने कुनै आधार नभएका (घाइते, अपाङ्ग, दीर्घ रोगी) वास्तविक पीडितको कर्जा मिनाहा लगायत माग राखेर लामो समयदेखि आन्दोलन गर्दै आएको थियो । अर्थमन्त्रीमा पुन नियुक्त भएलगत्तै मन्त्रालयको वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन महाशाखा प्रमुख सहसचिव नारायणप्रसाद रिवाल नेतृत्वको वार्ता टोलीलाई आन्दोलनरत पक्षसँग तत्काल वार्ता गर्न निर्देशन दिएका थिए ।

मन्त्री पुनकै निर्देशनमा रिसाल नेतृत्वको वार्ता टोलीले गएको विहीवार र शुक्रवार आन्दोलनरत पक्षसँग वार्ता गरेको थियो । फलस्वरूप सरकार र आन्दोलनकारी बिच अस्तित्व शुक्रवार ६ बुँदे सहमति भएको थियो । सो सहमतिको ५ नम्बर बुँदामा समस्या पहिचान गरी समाधानको उपाय दिन कार्यदल बनाउने उल्लेख थियो । यसरी सरकार र आन्दोलनकारी बिच सहमति भएसँगै आन्दोलनरत पक्षले शुक्रवारदेखि नै काठमाण्डौँ केन्द्रित आन्दोलनका सबै कार्यक्रम फिर्ता लिइएको जनाइएको छ ।

कृषि उपज बिक्री गर्न लाइसेन्स अनिवार्य

काठमाडौँ - कृषि तथा पशुपन्थी विकासमन्त्री ज्वालाकुमारी साहले कृषि उपजमा विद्यमान विचौलिया प्रणाली हटाउन 'एजेन्ट लाइसेन्स' प्रणालीको म्याउने तयारी गरिरहेको बताएकी छिन्। वाराको एक कार्यक्रममा आइतबार साहले ल्यान्ड साहले किसानका समस्या समाधान आफ्नो पहिलो दायित्व रहेको बताइन्।

सबैखाले कृषि उत्पादनमा बिचौलिया मोटाउने र किसान मारमा पर्ने समस्या रहेको र त्यसलाई हटाउन एजेन्ट लाइसेन्स प्रणाली ल्याउने तयारीमा आफू लागेको मन्त्री साहले बताइन् । 'बिचौलिया व्यवस्थापन नभएसम्म नेपाली किसानको प्रगत हुन सक्दैन, बिचौलियालाई व्यवस्थापन गर्न एजेन्ट लाइसेन्स प्रणाली ल्याउँदैछौं' मन्त्री साहले भनिन् ।

मन्त्री साहले विचौलिया व्यवस्थापन गरेपछि किसान र उपभोक्ता दुवैलाई फाइदा हुने भएकाले मन्त्रालयको कदममा साथ दिन सम्बन्धित पक्षलाई आग्रह समेत गरिन् । 'उपभोक्ता र किसान मर्ने, विचौलिया मोटाउने वर्तमान प्रवृत्तिको अन्त्य गर्ने छु,' उनले भनिन् । मन्त्री भएको पहिलो सातामै किसानसँग सम्बन्धित समस्या समाधानमा आफूले धेरै काम गरिसकेको बताइन् ।

साहले दूध किसानको बक्यौता रकम भुक्तानीका लागि ३० करोड र पशु बीमा बक्यौताका लागि ४८ करोड रुपैयाँ निकासा स्वीकृत गरिसकेको र एक साताभित्रै दुवै समस्या अन्त्य हुने दावी गरिन् । कृषि उत्पादनमा लाग्ने मूल्य अविबृद्धि कर (भ्याट) हटाउनु आफूले नीतिगत रूपमा प्रक्रिया अघि बढाएको मन्त्री साहको भनाइ छ ।

भाषा- लिपी, संस्कार-संस्कृति,
धर्म-कर्म लगायतका विविध पक्ष
बारे जानकारी लिन “मुन्धुम
मासिक” खोजीखोजी पढौ !!

“मातृभाषाको उन्नति नगर्ने जातिको पतन र विनाश हुन धेरैबेर लाग्दैन ।”
- बाल गंगाधर तिलक

“नारी मात्र पुरुषको पत्नी होइनन्, उनी राजनीतिक नेता, कार्यकर्ता पनि हुन् ।”
- कृष्णकाया

सम्पादकीय

मुलुकको राजनीति भविष्य अस्थिर !

मुलुकमा यतिबेला पाँच दलीय गठबन्धनको सरकार सञ्चालनमा छ । यो गठबन्धनको सरकार गठनलाई मुलुकमा राजनीतिक अस्थिरताको संज्ञा दिइएको छ । यस अघिको आठ दलीय गठबन्धन टुट्दै अहिलेको पाँच दलीय गठबन्धन बनेको हो । हुन त, यस अघिका गठबन्धन सरकार गठनसँगै सञ्चालनमा आएदेखि नै मुलुकको राजनीति स्थिति तरलता तर्फ उन्मुख भएको आकलन गरिएको थियो । फलस्वरूप १४ महिनाको अन्तरालमा गठबन्धन टुट्दै नयाँ गठबन्धन बन्न पुगेको हो । अझ यो गठबन्धन तथा सरकार त, तीन महिनासम्म पनि टिक्न नसक्ने आशंका गरिएको छ । यद्यपि गठबन्धनमा रहेका मुख्य घटक नेकपा एमाले र नेकपा माओवादी केन्द्रका नेताहरू भने आउँदो चार वर्ष नै टिक्ने उद्धोष गरिरहेका छन् । यस्तै अन्य साना दल मध्ये नेकपा समाजवादी (एस) का नेताले पनि वर्तमान गठबन्धन पूरा अवधि चल्न सक्ने बताएको छ । तैपनि रास्वपा, जसपा भने मौनता जनाउँदै भएपनि मालदार मन्त्रालय हत्याउँदै सरकारमा सहभागी भएका छन् ।

यता प्रमुख प्रतिपक्ष नेपाली कांग्रेस सहित अन्यले सरकारमा सहभागी रास्वपा नेतृत्वको प्रत्यक्ष अनि कटाक्ष विरोध गरिरहेको छ । त्यो विरोधका बाबजुद पनि रास्वपाको तर्फबाट सरकारको नेतृत्व गरेका गृहमन्त्री जसले सहकारीमा बचत गर्नेहरूको करोडौं, अरबौ रकम ठगी गरेको अभियोगमा अध्ययन, अनुसन्धान भइरहेको विद्यमान अवस्थामा नैतिक रूपमा राजीनामा वा प्रधानमन्त्रीले बर्खास्त गर्नु पर्ने अडान राख्दै आएको छ । यस्तो नैतिक पतन हुने प्रकृतिको मामिलालाई तिलाञ्जली दिँदै मन्त्रिपरिषद्को सदस्य बनाउनु र बन्नुलाई पनि राजनीतिक अस्थिरताको उपज हो । यी र यस्ता नैतिक पतन र गैरजिम्मेवार प्रकरणले पनि वर्तमान सरकार अस्थिरता कै पाटो भएको स्वतः अनुमान गर्न सकिन्छ । यसै अनुरूप प्रमुख प्रतिपक्ष नेपाली कांग्रेस पार्टी पनि जति सक्दो वर्तमान पाँच दलीय गठबन्धन सरकार ढाल्न मै क्रियाशील रहेका विभिन्न प्रकरणबाट पनि स्पष्ट हुन्छ । यसको ज्वलन्त उदाहरणका रूपमा भर्खर बनेको गठबन्धन सरकारको नेतृत्व गरेको नेकपा माओवादी केन्द्रको अध्यक्षसमेत रहेका प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डले संसदको बैठकमा विश्वासको मत लिने क्रममा कांग्रेस सहित अन्य स-साना राजनीतिक दलका ११० जनाले विश्वासको विपक्षमा मतदान गरेका थिए भने विश्वासको पक्षमा १५७ जनाले मत दिएपनि अधिल्लो गठबन्धनको सरकारलाई दिएको मतदानको तुलनामा यो निकै कम हुनुले पनि वर्तमान गठबन्धन सरकारको आयु लामो समय जान नसक्ने अनुमान गर्न सकिन्छ । यसै सन्दर्भमा अपराध गरेको अभियोगमा मुद्दा चलि्रहेको र अनुसन्धान भइरहेको कोही पनि माननीय सांसद सरकारमा बस्नु कानुनतः अमान्य अनि गैरकानुनी हुने भएकोले रास्वपाको अध्यक्ष तथा गृहमन्त्री अनुसन्धानको दायरामा परी कारवाही भए पुनः रास्वपाका चारैजना सांसदले सरकार छोड्न साथ सरकार कमजोर हुने पक्कापक्की छ । यसले पाँच दलीय गठबन्धन सरकार थप संकटमा पर्न जानेछ । यस्तै आशंका अनि संशय विच मुलुकको राजनीतिक अवस्था गिजोलिने प्रवल सम्भावना छ । जसले मुलुकको राजनीतिक स्थिति अस्थिरता तर्फ धकेल्ने निश्चित छ । जुन मुलुक र आमनागरिक कै निमित्त धोका, बेइमानी हो । यसले सरकार अनि गठबन्धनको स्थायित्व मै प्रश्न चिन्ह खडा भै मुलुकको राजनीतिक भविष्य अस्थिरता तर्फ रूमलिने देखिन्छ ।

नेपाल आर्मी, इण्डियन आर्मी, ब्रिटिस आर्मी, सिंगापुर प्रहरीलगायत विभिन्न शारीरिक फिटनेशको लागि हामीलाई सम्झनुहोस् ।

MASTER RAJESH RAI
Owner/Training Director

GURKHA FITNESS & EDUCATION CENTRE

Seti Badh Marga Deep-16, Pokhara

+ 977 - 61 - 442292, 442293
+ 977 9803370473

E-mail : rairajesh56@yahoo.co.uk
www.facebook.com/gurkhatraining

यज्ञप्रसाद भट्टराई

नेपाली राजनीतिमा यदाकदा लाज पनि लजाउने हर्कतहरु हुने गरेको पाइन्छ । देश बनाउने संकल्प बर्तमानका राजनीतिक दल हाँक्ने सारथिहरुमा देखिएर र अब आशा गर्न पनि सकिएन । केवल देश लुटनका लागि मात्रै एकल उद्देश्य बोकेर हिडेका राजनीतिक दलहरुलाई देश लुटन केवल बहानाबाजी मात्रै चाहिन्छ, भन्ने कुरा उनीहरुका आफ्नै क्रियाकलापले पुष्टि गर्छ । यही भएर भ्रष्टहरुको राजमा इमानदारले सधै अनाहकमा दुःख मात्रै पाउँछ । भ्रष्टाचारको छिद्र खोजेर भित्र पसेको डुहुरे मुसो पनि बाहिर निस्कदा सुनैसुनले भरिएको पहेलो धातु बनेर आउँछ । सुन तस्करदेखि मानव तस्करसम्मको व्यापार मज्जाले फस्टाउने अनि नेपाल जस्तो जता फर्किँदा पनि लुटन मात्रै पाइने विश्वमा अन्य कुनै देश छ ?

बिगतमा एकपटक नक्कली चाइनिज फेविकोलले जोडिएका दुई ठुला कम्पुनिस्ट पार्टीहरु फेविकोल सुक्ने बित्तिकै चार चिरा भएको यथार्थलाई नेपाली जनताले राम्ररी बुझेको भएता पनि यिनीहरु भने बुझ्न पचाउन सक्ने चिनियाँ औषधि खाएर मस्त देखिन्छन् । चि्रैचिरा परेका नेपाली कम्पुनिस्ट पार्टीलाई चिनले फेरि सक्कली फेविकोलको प्रयोग गरी जोडने दुष्प्रयास भएको देखिन्छ । देशमा अशान्ति र भोकमरी कायम रहून्जेल मात्रै फस्टाउने कम्पुनिस्टको वीउ रोपेर देशलाई भद्रगोल तर्फ धकेल्ने दुष्प्रयासमा लागेका नेपाली राजनीतिक दलहरुले कहिले व्यक्ति हत्या त कहिले लुटपाटको माध्यमले राज्यसत्तामा आफ्नो उपस्थिति जनाइरहेका देखिन्छन् । जनताको दैनन्दिनी अत्यन्तै नाजुक अवस्थामा पुगिसक्दा पनि देशलाई लुछन र चिथोर्न पछि नपर्ने चुतिया नेतृत्वका कारण नेपाली जनताले पाउनु दुःख पाइसकेका छन् ।

कहिले प्रतिगमन भो भन्दै सडकपेट्टीमा बसेर कराउने देखि कहिले अँगालो हालाहाल गरेर

रमाउने प्रचण्ड र ओलीको दैनिकी जस्तो बनिसकेको छ । कहिले मनमुटु साटासाट त कहिले पानी बाराबार र काटाकाटको अवस्थामा रमाउने नेपालका कम्पुनिस्ट पार्टीहरुको जसरी र जुन रुप धारण गरेर भएपनि देश लुटने एकल अभियान अहिलेसम्म सफलतातर्फ नै अगाडि बढाइरहेको देखिन्छ । गरीव जनताका आशा, चाहना, सपना र दैनिक आवश्यकतालाई राजनीतिक भयङ्ग बनाएर सत्तामा उक्लिएका नेपालका कम्पुनिस्टहरु एकदलीय या सर्वसत्तावादी कम्पुनिस्ट राज्यसत्ताभन्दा लोकतान्त्रिक कम्पुनिस्ट राज्यसत्ताको अभ्यासबाट सत्तामा गएका कम्पुनिष्टहरु बढी खतरनाक हुने नेपालका कम्पुनिस्ट पार्टीहरुको चरित्रले देखाएको छ ।

बोलीमा सर्वहारा, कर्महारा, बिपन्न र गरीबको सुगा रटान गर्न नथाक्ने नेपालका कम्पुनिस्ट पार्टीहरुले केवल आफ्नो परिवारवादबाट बाहिर निस्कन नसक्दा अहिले विश्वकम्पुनिष्ट आन्दोलन पनि लजाएको देखिन्छ । देश लुटन जस्तो पनि हर्कत गर्न र जति तल पनि गिर्न सक्ने चरित्र नेपालका राजनीतिक दलहरुमा छ्प्रयासछ्प्रयास्ती देख्न पाइन्छ त्यसैले त हिजो उनैको विरुद्ध आगो ओकलेका आदरणीयहरु नेताजीहरु आज उनीहरुलाई नै हाँसीहाँसी मत हालेर ६ वर्षे सम्माननीय बनाउन समेत पछि पर्दैनन् भन्ने दर्बिलो उदाहरण पेश गरिरहेका छन् ।

प्रचण्डको मोहिनी कलाले देशका मैहूँ भन्ने राजनीतिज्ञदेखि विश्वविख्यात दार्शनिक सम्मलाई मोहित पारेको देखिन्छ । यहि मोहित पार्नसक्ने कलाको सिकार कहिले नेपाली कांग्रेस बन्न पुग्यो त कहिले एमाले । आफ्नो स्वार्थपूर्तिको पोको बोकाएर प्रचण्डले धेरै राजनीतिक छालहरु पार गरिसकेका छन् । कहिले काङ्ग्रेसलाई फकाएर कांग्रेस नै फुटाएर चितवनतिर छोरी बोकाए, कहिले एमालेलाई लोकन्ती बनाएर आफ्नै शहोदर भाइ बोकाए । अब त यस्तो

लागछ बोकाउने प्रचण्ड नै थाकिसके होला तर बोक्ने देउवा र ओलीहरु थाकेका छैनन । राजनीतिक उतारचढाव हेर्दा लाग्छ अझै यिनीहरु प्रचण्डका नाति बोक्न लालायित छन् । ज्वाइँ बोक्न पालो पर्खिरहेका छन् । बोक्नेहरुको साहस, हिम्मत र धैर्यता देखेर लाग्छ संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र पनि खिस्स हाँसिरहेको छ । विचरा बबुरा नेपालीहरु यहि हर्कत हेर्न बाँचिरहेको छ ।

नेपाली राजनीतिमा अहिले स्यालले सिंहलाई आफ्नो कब्जामा राखेर आफू राज गरिरहेको देखिन्छ । भारी बोक्ने भरिया फेर्ने र देश लुटेर हातमुख जोर्ने प्रचण्डको अभियानमा सारथि बनिरहेका संसदमा सबैभन्दा ठुला दल भनेर नाँकको फोरा बजाउने राजनीतिक दलहरुको नामर्दिपनको फाईदा माओवादीका अध्यक्ष प्रचण्डले लिइरहेका छन् । कहिले ठोक्ने त कहिले एमालेलाई बोक्न लगाएर देशको सम्पत्ति कुम्त्याउने ध्याउन्नमा प्रचण्ड तल्लिन रहेका देखिन्छन् । अब हुने निर्वाचनमा नमज्जाले बढारिने संकेत पाइसकेका माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष प्रचण्डले यही कार्यकललाई भरपुर उपयोग गर्ने ध्याउन्नमा छन् । कहिले क्यान्टोनमेन्टका नाममा त कहिले शहिदका नाममा देशको दुकुटी रित्याइरहेका छन् ।

देश लुटन कांग्रेस भन्दा एमाले मलिलो भएको आभाष पाईसकेका प्रचण्डलाई अहिलेको संसदमा कांग्रेस र एमाले माइती र ससुराली भै भएको छ । यसैकारण कहिले देउवालाई उपयोग गरेर एमसीसी पास गराउँछन् त कहिले ओलीलाई नै उपयोग गरेर एमाले पार्टी नै फुटाउँछन् । नेपाली जनताले तिमीहरु मिलेर देश चलाउ भनेर दिएको जनादेशलाई लत्याउँदै कांग्रेस र एमाले भण्डै देशबाटै बढारिएको माओवादीको कठपुतली बनिदिदा अब नेपाली जनताले आगामी निर्वाचनमा कांग्रेस र एमालेलाई नै बढारिदिने त हैनन् ? भन्ने बजारमा प्रश्न

उठन थालेको छ । त्यसैले नेपाली जनताले बैकल्पिक शक्ति निर्माण गर्ने गोप्य अभियान थालेको छ । प्रचण्डले ओलीलाई दायौँ किनारामा राखेर हिजो जनयुद्ध दिवस मनाए, आज तिनै ओलीलाई बायाँ किनारामा राखेर भाइलाई राष्ट्रियसभाको अध्यक्ष बनाए । गफाडी ओलीले २६७० जना सहिदलाई जनही दशलाख दिने निर्णयमा लाजै नमानी सहि(हस्ताक्षर) बजाए । जम्मा लडाकुको संख्या नै ६/७ हजार भएको बताउने प्रचण्डले भण्डै तीनहजार कार्यकर्तालाई दशदश लाखका दरले बाँडदा पनि ओली चुँडक्क विरोध गर्दैनन् । सत्तालिप्सामा च्याल चुहाउने ल्वाँठहरु कतै फेरि सत्ता फुत्किएला कि भन्ने डरले अनुहार रातो पारेर बस्छन् । कोहिकोहि सत्ता गुमाउँदाको रुच्चेहाँसोमा प्रचण्डको विरोध गरे भै गरि टोपल्छन् । हिजोको वर्ग शत्रु आज परम मित्र बनेको छ । राजनीतिमा उसले यसैलाई गठबन्धन परिवर्तन भनेको छ ।

ओली बाहिर भाषणमा भने प्रचण्डको धोती फुकाल्छन् । प्रचण्ड भने ओलीकै अगाडि एमालेको विरोध गर्दै आगो ओकल्छन् । कठै ! कम्पुनिस्ट एकता, प्रचण्डका लागि कांग्रेसले निर्णय गर्न नमानेका विषयलाई सरल तरिकाले पास गराउने साधन भएको छ । ओलीलाई फायल खुल्ला कि भन्ने डर छ, देउवालाई भुटानी शरणार्थी काण्डको फायल छोला कि भन्ने डर छ, लामिछानेलाई दोहोरो पासपोर्ट र सहकारी काण्डमा थुन्ला कि भन्ने डर छ ।

यहि कारण प्रचण्डको अगाडि सवै नतमस्तक बनेर खडा हुन्छन् । अहिले आएर केवल आ-आफ्नो व्यक्तिगत स्वार्थपूर्तिका लागि धूर्त ओली र लोभी प्रचण्डको गला जोडिएको देख्दा नेपाली राजनीतिक धरातलमा बिगतमा नेकपा भन्ने एउटा दल पनि थियो भन्ने कौतुहलता जगाएको छ । नेपाली जनतामा भने अहिलेका कृयाशिल राजनीतिक दलहरु प्रति विश्वास समेत हराएको छ ।

नेपालबहसबाट

पाठक मन्थन

निरन्तरताको निमित्त शुभकामना !

श्री सम्पादकज्यू, करिब तीन दशकको लामो यात्रा तय गर्दै आमनेपाली पाठक माझ लोकप्रिय बन्दै आएको सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखबारको अझै निरन्तर प्रकाशन यात्राको निमित्त शुभकामना व्यक्त गर्दछौं । यो लामो प्रकाशन यात्रामा सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखबारले विशेषगरी देशमा बसोबास गर्ने असहाय, उत्पीडित, अपहेलित नागरिकका लागि प्रकाशन गर्ने जति पनि पाठ्य सामग्रीहरु छन्, ती सबैबाट सरकार सम्बद्ध निकाय, विभागसमेतको ध्यानाकर्षण गराउँदै आएको छ । त्यसैगरी देशमा विकसित र शासक वर्गको रुपमा स्थापित शासकलाईसमेत पत्रकारिताको माध्यमबाट खबरदारी सँगै शोषित र शासित वर्ग विचको बेमेल, विभेदलाईसमेत औल्याउने गरेको छ । यो अत्यन्तै उपयोगी एवं सद्भावको निमित्त असल कदम हो भन्न सकिन्छ । जुन कार्यका लागि सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखबारले गरिरहेको कार्यसम्पादन अन्यको तुलनामा रोलमोडल हो भन्दा अन्यथा हुन्न । अतः भविष्यसम्म नै हुन सक्ने असमानता, विभेदका विषयलाई सकेसम्म वर्तमानमा नै अन्त्य गर्न-गराउने कार्यमा आफ्नो पत्रकारिताको मिसन बनाउन सक्नु पर्छ भन्ने आग्रह गर्दछौं । जसले देशका बहुसंख्यक नागरिक माथि राज्यस्तरबाटै हुने अन्याय र विभेदपूर्ण अवस्था अन्त हुनेमा ठूलो सहयोग पुग्ने छ । त्यसका लागि हामी जस्ता ग्राहक, शुभचिन्तकले आ-आफ्नो क्षेत्रबाट सक्दो सहयोग गर्न पनि त्यति कै तत्पर रहने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछौं । जसका लागि सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखबारको सम्पूर्ण टिमलाई अझ निरन्तरताको निमित्त शुभकामना !!

-अनिल बान्तवा -मुगा, धनकुटा, कर्णखर लावती -केर्खा, भ्भापा, खडगसिंह विश्वास-दुहवी, सुनसरी, गजेन्द्र धिमाल -डागीहाट, मोरङ, रञ्जन लेप्चा, बरबोटे, फिककल, इलाम ।

सुम्निमा प्रति हार्दिक आभार !

श्री सम्पादकज्यू, यति लामो समयदेखि नेपाली पत्रकारिता क्षेत्रमा निरन्तर प्रकाशन हुँदै आएको सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिका हामी नारी पाठक, शुभेच्छुकका लागि अति पठनीय प्रिय भएको अवगत गराउन चाहन्छौ । त्यसरी निरन्तर रूपमा दशकौदेखि हामी नारी शुभेच्छुक भै अन्य उपेक्षित, उत्पीडित समुदाय, वर्गको निमित्त पनि सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिका अत्यन्तै उपयोगी र पठनीय भएको व्यहोरा अवगत गराउन चाहन्छौ । यसरी नेपाली गामघर, समाज, राष्ट्र मै पत्रकारिताको माध्यमबाट निर्वाह गर्न पर्ने भूमिका सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिकाले गर्दै आएको परिस्थितिप्रति हामी आभार तथा कृतज्ञता ज्ञापन व्यक्त गर्न चाहन्छौ । जसले हामी जस्ता अपहेलित, असहाय, अशक्त नर-नारी, अपाङ्ग लगायतको पक्षमा पनि सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिकाले खेल्दै आएको भूमिकाको हामी हृदयबाटै नमन तथा कदर गर्न चाहन्छौ । यी सबका कारक अर्थात् कार्यमा सरिक हुनु हुने सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिकामा आवद्ध प्रकाशक, सम्पादन टिमका सम्पूर्ण कलमजीवीहरुलाई धेरै धेरै धन्यवाद दिन चाहन्छौ । सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिका सधैँ भरि हामी लगायत अन्य पाठकको मनमस्तिष्कमा पुग्न खेल्नरहेको अथक प्रयास र क्रियाशीलताप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै युगौयुगसम्म यसरी नै पाठक, शुभेच्छुकको मन जित्न सकोस् भन्ने शुभेच्छा पनि व्यक्त गर्न चाहन्छौ, धन्यवाद ।

-अरुणा लुहुन, इटहरी -४, सुनसरी, कमला लोहोरुङ, खाँदबारी - ५, संखुवासभा, जानुका बाहिङ -माने भञ्ज्याङ -३, आखलढुगा, नरमाया लिम्बू, रवि बजार, पाँचथर, गीता मोक्तान -बनेपा, काभ्रे ।

बाबुराम आचार्यलाई, राष्ट्रिय विभूति घोषणा गरियोस्

काठमाडौँ - संस्कृति पर्यटन तथा नागरिक उड्ययन मन्त्री हित बहादुर तामाङले इतिहास शिरोमणि बाबुराम आचार्य जस्ता राष्ट्रका होनाहार व्यक्तित्वहरुको योगदानको कदर गर्न मन्त्रालयले कुनै कसर बाँकी नराख्ने उल्लेख गर्दै नेपालको अलिखित इतिहास सही रुपमा लेख्ने लगायतका महत्वपूर्ण कार्य गरेको बताए ।

नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान र इतिहास शिरोमणि बाबुराम आचार्य स्मृति प्रतिष्ठानको सहकार्यमा अस्ति नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानमा आयोजित बाबुराम आचार्य: जीवनी र व्यक्तित्व विषयक विचार गोष्ठीमा बोल्दै शिरोमणि स्व.आचार्यले सगरमाथाको नाम राखेको लगायतका विषयमा प्रकाश पार्दै मन्त्रालयले आवश्यक परेमा सहकार्य गरेर अगाडि बढ्ने बताए ।मन्त्री तामाङले

आफू भर्खरै मन्त्री भएकाले अझै धेरै मन्त्रालयको विषयमा बुझ्न बाँकी नै रहेको भन्दै नेपालका होनाहार व्यक्तित्व इतिहास शिरोमाणि आचार्य जस्ता धरोहरको सम्मानमा सरकारले सधै अग्रसरता देखाउनेमा हुक्क हुनसमेत बताएका छन् । हक्की विद्वान बाबुराम आचार्य जस्ता विद्वानहरुको कदर गर्नु सरकारको कर्तव्य हुने औल्याए ।

नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानका सदस्यसचिव डा.धनप्रसाद सुवेदीले इतिहास शिरोमणि बाबुराम आचार्य इतिहासको क्षेत्रमा धरोहर भएको बताउँदै विगतदेखि नै प्रज्ञा प्रतिष्ठान आचार्यको योगदानको कदर गर्न लागि पर्दै इतिहास शिरोमणि बाबुराम आचार्य स्मृति प्रतिष्ठानसँग सहकार्य गरी अगाडि बढेको बताउदै आचार्यका अप्रकाशित कृति छन्

भन्ने कुरा सुनिएकोले यदि कुनै अप्रकाशित कृति भए नेपाल एकेडेमीले प्रकाशन गर्ने बताए । सो कार्यक्रममा संस्कृति विद् डा.गोविन्द टण्डनले इतिहास शिरोमणि बाबुराम आचार्यलाई राष्ट्रिय विभूति घोषणा गर्न एकदिन पनि ढिला गर्न नहुनेमा जोड दिए । यसैगरी प्रतिष्ठानका उपाध्यक्ष प्रा.डा. सुरेन्द्र केसीले प्रतिष्ठानको पहलमा संस्कृति मन्त्रालयमार्फत पुरस्कार रासी दिन थालिएको स्मरण गर्दै सरकारले विशेष रुपमा चासो दिई देशलाई योगदान गर्ने व्यक्तित्वलाई सम्मान गर्न पछि पर्न नहुने बताए ।

समाजका महासचिव बाबुराम आचार्यले इतिहास शिरोमणि बाबुराम आचार्यको योगदानको कदर गर्न यसैगरी सहकार्य गरेर अगाडि बढिरहेको र सरकारले पनि चासो देखाएको

अवस्थामा भूकम्प र कोरोनाका कारण भनेजति काम गर्न नसकिएको भएपनि काम भने भएको र अझै नेपाल एकेडेमी, संस्कृति मन्त्रालय तथा सरोकारवाला व्यक्ति तथा संस्थासँग सहकार्य गरेर आगामी दिनमा प्रभावकारी कामहरु गरिने बताए ।

प्रतिष्ठानका अध्यक्ष प्रा. डा. त्रिरत्न मानन्धरले इतिहास शिरोमणि बाबुराम आचार्यले राखेको सगरमाथाको मानलाई माउण्ट एभरेष्ट राखिएकोमा आपत्ति जनाउँदै सगरमाथा नै भनेर सरकारले प्रचार गर्नु पर्ने जिकिर गर्दै उनले लेखेका कतिपय कृतिमा स्रोत नखुलाएको भन्ने आरोप लागे पनि त्यस बेलाको समयमा अनुसन्धान गर्दा स्रोत लेख्ने चलन नभएको हुँदा उहाँले लेखेको कृति सही भएको बताइएको

बाल नाटक मेलाको सर्वोत्कृष्ट नाटक “भागु” घोषित

काठमाडौँ - राष्ट्रिय बाल नाटक मेला २०८० गत फागुन १८ गते उदघाटन भइ हालै सम्पन्न भएको छ । त्यस प्रतियोगितात्मक मेलामा विभिन्न १० वटा नाटक मञ्चन भएका मध्ये सर्वोत्कृष्ट नाटक ‘भागु’ घोषित भएको छ । जस अनुसार उत्कृष्ट अभिनेता, अभिनेत्री, निर्देशक लगायत ७ वटा अवार्ड सहित सर्वोत्कृष्ट नाटकको उपाधिका साथ ‘ भागु’ ले एक लाख रुपैयाँ नगद पुरस्कार हात सफल भएको हो । प्रतियोगितात्मक नाटक मेलाको समापन समारोहमा महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्री भगवती चौधरीले विजयी नाटकका कलाकार, निर्देशक लगायतलाई ट्रफि, प्रमाणपत्र तथा नगद पुरस्कार प्रदान गरेकी थिइन् ।

उपत्यकास्थित भक्तपुरको निष्ट स्कूलले तयार पारेको नाटक ‘भागु’ सुदूरपश्चिमको वैतडीमा भएको भागीरथी बलात्कार तथा हत्याकाण्डको सत्य कथामा आधारित रहेको छ । हत्या गरिएको भागीरथीको न्यायका लागि लडिरहेको र छोरीको सुरक्षाको कुरा नाटकले उठाएको थियो । प्रस्तुत नाटकका लेखक पुष्पराज अवस्थी रहेको नाटकमा रुमानी रोकाया, ट्रेजा ढकाल, सुजन पहाडी, रेविसा श्रेष्ठ, अपेक्षा अधिकारी, जिभिका खतिवडा,

कृपा नेपाल, श्रीयम भट्टराई, आर्जन अधिकारी, स्यारोन कटुवाल, रिदम रावत, सौर्य शाह, अग्रिम थापाले अभिनय गरेका थिए । उक्त कार्यक्रममा मन्त्री चौधरीले विजेताहरुलाई बधाई ज्ञापन गर्दै प्रतियोगितामा हारजीत हुने र हारसँग डर नमान्न सुभाउदै आफ्नै राजनीतिक संघर्षको उदाहरण दिँदै बारम्बारको प्रयासपछि मात्र आफूले पनि सफलता प्राप्त गरेको बताइन् । देशकै शक्तिशाली व्यक्तिसँग पटक-पटक निर्वाचनमा लड्दा आफूले गरेको संघर्ष र अमेरिकी पूर्वराष्ट्रपति अब्राहम लिंकनको संघर्षको उदाहरण दिँदै मन्त्री चौधरीले हारमा हतोत्साहित हुने र जीतमा धेरै उत्साहित नहुन बालबालिकाहरुलाई सुभाब दिँदै मेहनत गर्न प्रेरित गरेकी, थिइन् । समापन समारोहमा नेपाल मेडिकल कलेजका अध्यक्ष प्रा.डा. जैनुद्दीन अन्सारी, चलचित्र निर्देशक राजेन्द्र शलभ,चलचित्र कलाकार संघका अध्यक्ष मोहन निरौला लगायतले धारणा राखेका थिए । नाटक मेलालाई नेपाल टेलिकम, आलिशान फर्निचर, नेपाल मेडिकल कलेज, सुजल फुड, फरवार्ड नेपाल, क्याम्ब्रिज काठमाडौँ, इजी केयर स्वास्थ्य सेवा, वाइवी सलुसन, नेपाल एयरलाइन्स, एभरेस्ट बैंकसमेतले प्रायोजन गरेका

थिए । मेलामा भागु नाटकबाट उत्कृष्ट अभिनेता सुजन पहाडी, उत्कृष्ट अभिनेत्री रुमानी रोकाया, उत्कृष्ट सहअभिनेत्री ट्रेजा ढकाल, उत्कृष्ट प्रकाश परिकल्पना पुष्पराज अवस्थी, उत्कृष्ट नाटककार पुष्पराज अवस्थी र उत्कृष्ट निर्देशक लक्ष्मी जोशीले पुरस्कार हात पारेका छन् । त्यसैगरी मृगशिरा वर्ल्ड स्कूलले प्रस्तुत गरेको नाटक बाह्राले दर्शक छनौट पुरस्कार सहित उत्कृष्ट मञ्च परिकल्पना, उत्कृष्ट भेषभूषा तथा श्रृंगार, उत्कृष्ट पार्श्व ध्वनि तथा संगीत गरी ४ वटा पुरस्कार जितेको छ । नाटकमा नेवार समुदायमा बालिकाहरुलाई गुफा राख्ने परम्परामा आधारित कथा पस्केको थियो । नाटकमा प्रभा बुढा, निलम महर्जन, कृष्ण यादव, रोज देउला, स्नेहा यादव, रोमन सुन्दास, तपस्या शाक्य, रितिका खड्का, एन्जल शाही, रोशनी पाण्डे, श्रीपा तामाङ, विप्लव अधिकारी, ज्यास्लिन रन्जित, श्रृजल मानन्धरले अभिनय गरेका थिए । प्रतियोगिताको उत्कृष्ट सहअभिनेताको पुरस्कार भने काभ्रे बनेपाको विद्यासागर स्कूलको नाटक नेपालको कानुन दैवले जानुन्का कलाकार प्रसिद्ध तिमिल्सिनाले पाएका छन् । त्यस्तै अनुशासित समूहको पुरस्कार भक्तपुरको नेक्सस स्कूलले प्राप्त गरेको छ ।

मेलामा ग्लाडस्टोन एकेडेमी गीता नामक नाटक प्रस्तुत गरेको थियो । प्रभाकर न्यौपानेले निर्देशन गरेको नाटकमा परिवारको जिम्मेवारी निर्वाह गर्न विदेशिएका श्रीमान बेपत्ता भएपछि, आईपरेको जिम्मेवारी निर्वाह गर्न श्रीमतीले गरेको संघर्ष र छोरी गीताको बाल मनोविज्ञानमा परेको असरको कथा बुनिएको थियो । नाटकमा दिष्णा श्रेष्ठ, आयुश्मा पौडेल श्रृष्टि शर्मा, श्रृष्टि खड्का, उज्ज्वल खत्री, सौरभ्य दाहाल, जेनिस बलम्पाखी, रिया खत्री, तयामा राई, परिधि महतले अभिनय गरेका थिए । त्यस्तै पुरानो सिनामंगलको

नेक्सस स्कूलले सिम्रिकको अठोट प्रस्तुत गरेको थियो । नाटकमा व्यस्त शहरिया जीवनको कारणले खासगरी वृद्ध अवस्थामा पुगेका परिवारका सदस्यहरु र बालबालिकाहरुको उचित हेरचाह नपुग्ने र त्यसको कारणले बालबालिकामा पर्ने मानसिक असरलाई देखाईएको थियो । प्रभाकर न्यौपानेको निर्देशन रहेको नाटक उनैले लेखेका हुन् । त्यसैगरी मेलामा बनेपा काभ्रेको विद्यासागर सेकन्डरी स्कूलले नेपालको कानुन दैवले जानुन् शीर्षकको नाटक प्रस्तुत गरेको थियो । नाटकको निर्देशन सुमन रंजीतले गरेका थिए । त्यस्तै नाटक मेलामा बालुवाटारको मेरिडियन ईन्टरनेशनल स्कूलको तर्फबाट सुजिता केसीले निर्देशन गरेको र दीपेन्द्र रानाले लेखेको नाटक एक म प्रस्तुत गरेको थियो । प्रस्तुत नाटकमा अभिभावको कारण बालबालिकाले भोग्नु परेको समस्याको विषय उठाउनका साथै हुर्कंदो बालबालिकाहरुलाई अभिभावकले समय दिन नसक्दा ती बालबालिकाहरुमा पर्ने मानसिक असरलाई नाटकमा प्रस्तुत गरिएको थियो । त्यसैगरी मेलामा कोलम्बस ईन्टरनेशनल स्कूलले कथाकार गुरु प्रसाद मैनालीको कथा नासोलाई राम केसीले नाट्यमा रुपान्तरण गरी निर्देशनसमेत गरेका थिए । त्यस्तै लिटल एन्जेल्स स्कूलले दीपा बस्नेतको लेखन र निर्देशनमा सपनाको लक्ष्य नाटक प्रस्तुत गरेको थियो । त्यस्तै शंखमुलको नेरिक एकेडेमी स्कूलले निशा पोखरेलको निर्देशनमा “मैले नदेखेको देश“ नाटक प्रस्तुत गरेको नाटकमा नेपालको दुर्गम गाउँहरुमा विद्यमान समस्या, सामाजिक कुरीति, जीवनयापनका समस्याहरु देखाइएको थियो । मेलामा रेडियन्ट रिडर्स एकेडेमीले राजन भुजेलको लेखन तथा निर्देशन रहेको अटिज्मले पीडित बालिकाको कथा प्रस्तुत गरेको थियो ।

भाषा–साहित्य

चाम्लिङ भाषा

तुडाला

- दिवा चाठिलङ

बानौ बानौ सिम्मा । बानौ ओडा सिबु ।
इमो सेम्बिन्खा ओस्पा नाम वा रिपु

बानौ बानौ छालु ! बानौ ओडा मालु !
भारा वैनी मिहीडे ओख्यानी खाडु

बोखा कैवा पासेब्दिमे खुइसेलो पाडालिमे
कामिये भारा वैनी बुलिएको पासाढिधमे

बुडाडानी मिहिडाको बुम्नोटिची लामुमे
नाम्छे टोनी खातिएनो इलालामा खाडुमे

भारापावा कैले केभा सेम्पाटुदिये
छ्योनो पुनि खुचिपिडा स्यामुमा तिरै
देम्नो खुन्च्यो कै सोडो भारा इमो
बुडाला छेम्डैचियेपा पासाढिध्ये रोक्का इमो इनुडला ।

□

कला–मनोरञ्जन

चर्चित गायिका बबिनाको

टुनामुना सार्वजनिक

काठमाडौँ - नेपाली गीति क्षेत्रमा पहिलो चारु गाएर नेपाली सुगम संगीतमा छाइरहेकी चर्चित गायिका बबिना भट्टराईको स्वर तथा संगीत रहेको टुनामुना सार्वजनिक भएको छ । बबिना भट्टराईको अफिसियल युट्यूब च्यानल र इमेज एफ.एम. ९७.९ मा हरिराम पौडेलले संचालन गर्ने कार्यक्रम मेचीदेखि महाकालीसम्मबाट एक साथ सार्वजानिक भएको गीत टुनामुना पछिल्लो समय विभिन्न सुमधुर गीत, गजल, भजन र नेपाली गीति क्षेत्रमा पहिलो चारु गाएर नेपाली सुगम संगीतमा छाइरहेकी चर्चित गायिका बबिना भट्टराईको स्वर तथा संगीत रहेको टुनामुना सार्वजनिक भएको हो । टुनामुना गीतका शब्दहरु पनि बबिना भट्टराई कै रहेका छन् । सो गीतको एरेन्ज महाराज थापाले गरेका छन् भने मिक्सिङ र मास्टरिङ प्रकाश खरेलको रहेको छ । अनामनगरस्थित म्युजिक नेपालमा नकुल कार्कीले रेकर्डिङ गरेको गीतको भिडियो डुगन पिक्चर्सद्वारा निर्माण गरिएको हो । गीतको भिडियोमा चर्चित कलाकार बुद्धि तामाङसँग बबिना आफैले अभिनय गरेकी छिन् । भिडियोमा बुद्धि र बबिनाको अभिनय जीवन्त रहेको छ । केशवराज भट्टको निर्देशन र कोरियोग्राफी रहेको सो भिडियोको सम्पादन तथा कला मिलन विश्वकर्माेले गरेका छन् ।

बबिना भट्टराईको शब्द, संगीत र स्वर रहेको गीतमा आफूले स्वर दिन पाएकोमा आफू खुशी अनि आनन्दित भएको बताएकी छन् । टुनामुनाका गायक बैकुण्ठ प्रधान विगत वर्षदेखि बबिनासँगको सहकार्यमा गीत-संगीत र भक्ति संगीतमा सहकार्य गर्दै आइरहेका प्रधान बबिना भट्टराईको संगीत कला र गला अनि काम गर्ने शैलीबाट प्रभावित भएकोले आगामी दिनहरुमा पनि बबिनासँगको सहकार्यमा गीत तथा भजनहरु दर्शक, श्रोता माभ्न ल्याउने इमेज एफ.एम. ९७.९ मा हरिराम पौडेलसँगको अन्तर्वार्तामा बताएका छन् । बैकुण्ठ प्रधानसँगको सहकार्य सहज र सरल भएको बताउने बबिना आध्यात्मिक व्यक्तित्व बैकुण्ठको गीत तथा भजनहरु प्रतिको लगावलाई सम्मान गर्दै आगामी दिनहरुमा बैकुण्ठ प्रधानसँगको सहकार्यमा अझ सुमधुर र कर्णप्रिय गीत तथा भजनहरु दर्शक, श्रोता माभ्न ल्याउने बताएकी छिन् । ‘हसाउँछौ तिम्रै मर्जी, रुवाउँछौ तिम्रै मर्जी....’ बोलको अविनाश थापाको शब्द तथा दिपक शर्माको संगीतमा पहिलो गीत गाएकी बबिनाको १५ वर्ष भन्दा बढीको संगीत यात्रामा विभिन्न गीत तथा भजनहरुमा स्वर तथा संगीत दिएर नेपाली श्रोता, दर्शकको अपार माया बटुलेकी छिन् । सुगम संगीत तथा भक्ति संगीत पारखी दर्शक तथा श्रोताको मुटुको ढुकढुकी बनेकी बबिना संगीत क्षेत्रबाट चरमचुलीमा पुग्ने जीवनको अभिष्ट लिएर संगीतमा यात्रारत भगवान श्री कृष्णका भजनहरु काले काले कृष्ण, मधुराष्टकम्, महामन्त्रको रुपमा जपिने हरे कृष्ण हरे कृष्ण कृष्ण कृष्ण हरे हरे ..हरे राम हरे राम राम राम हरे हरे, अच्युतम् केशवम् रामानारायणम्, श्री कृष्ण गोविन्द हरे मुरारे, अच्युताष्टकम लगायत भगवान श्री राम, महादेव, हनुमान चालिसा, दुर्गा भजन, गायत्री मन्त्र लगायतका विभिन्न भजनहरु बीणा भक्ति युट्यूब च्यानलमा संग्रहित रहेका छन् भने उनका व्यवसायिक गीतहरु उनको आफ्नै ‘बबिना भट्टराई’ युट्यूब च्यानल मार्फत सार्वजानिक हुदै आएका छन् । भर्खरै नेपाली संगीत क्षेत्रको इतिहासमा नै लमजुडका चारुकार लक्ष्मी प्रसाद मिश्रको शब्द रहेको पहिलो चारुमा संगीत तथा स्वर दिएर उनले नेपाली चारु गायन तथा संगीतमा आँफूलाई पहिलो चारु गायिका तथा संगीतकारको रुपमा स्थापित गरेकी छिन् भने टुनामुना गीत लेखेर आँफूलाई गीतकारको रुपमासमेत प्रस्तुत गरेकी छिन् । गीतको भिडियोमा आँफैले अभिनय गरेर उनले आँफू भित्र लुकेको नृत्य प्रतिभा पनि सार्वजानिक गरेकी छिन् उनको अभिनयलाई दर्शक, श्रोताले रुचाएको बताउने बबिना आफ्नो मूल कर्म गायन र संगीत नै भएकोले यहीं क्षेत्रबाटै आफ्नो पहिचान र परिचय स्थापित गर्ने बताउँछिन् ।

प्रहरी गतिविधि : करिब २७ किलो गाँजासहित ७ जना पक्राउ

काठमाडौँ - मकवानपुरो हेटौँडा उपमहानगरपालिका-११ सरस्वती चोकबाट अवैध लागूऔषध गाँजा २३ किलोसहित २ जनालाई शनिवार राति प्रहरीले पक्राउ गरेको छ । पक्राउ पर्नेहरूमा कैलास गाउँपालिका-१० नामटार घर भई हेटौँडा उपमहानगरपालिका-१९ बस्ने २५ वर्षीय मदन तामाङ र ३८ वर्षीया सर्मिला भोलन रहेका छन् । जिल्ला प्रहरी कार्यालय मकवानपुरबाट खटिएको प्रहरीले नवलपुरबाट हेटौँडातर्फ आउँदै गरेको बा.प्र.०३-००३ प ७७७७ नम्बरको मोटरसाइकललाई जाँच गर्ने क्रममा मोटरसाइकलमा सवार उनीहरूलाई उक्त गाँजासहित पक्राउ गरेको हो ।

त्यस्तै कास्कीको पोखरा महानगरपालिका-१२ संगमटोल बस्ने २६ वर्षीय दिपेश नेपाली र स्याङजा घर भई पोखरा महानगरपालिका-९ नागढुङ्गा बस्ने २० वर्षीय सागर नेपालीलाई अवैध लागूऔषध गाँजा करिब ३ किलोसहित शनिवार बिहान प्रहरीले पक्राउ गरेको छ । विशेष सूचनाको आधारमा खटिएको प्रहरीले दिपेशको घरमा लुकाई छिपाई राखेको उक्त गाँजा फेला पारी दुवै जनालाई पक्राउ गरेको हो ।

त्यस्तै रूपन्देहीको बुटवल उपमहानगरपालिका-१३ बदेलेपोखरीबाट अवैध लागूऔषध गाँजा करिब १ किलो ५ सय ग्रामसहित पाल्पा रिब्विकोट गाउँपालिका-५ बस्ने मोहन रेग्मी समेत ३ जनालाई शनिवार राति प्रहरीले पक्राउ गरेको छ । इलाका प्रहरी कार्यालय बुटवलबाट खटिएको प्रहरीले पाल्पाबाट बुटवलतर्फ जाँदै गरेको लु.२ च ६१८४ नम्बरको पिकअप जिपलाई जाँच गर्ने क्रममा उक्त गाँजा फेला पारी जिपमा सवार उनीहरूलाई पक्राउ गरेको हो ।

यस सम्बन्धमा प्रहरीले थप अनुसन्धान गरिरहेको छ ।

त्यस्तै भ्पाको मेचिनगर नगरपालिका-१३ बाट अवैध लागूऔषध ब्राउनसुगर जस्तो देखिने पदार्थ ५ ग्राम २० मिलिग्रामसहित २ जनालाई शनिवार बेलुकी प्रहरीले पक्राउ गरेको छ । पक्राउ पर्नेहरूमा बुद्धशान्ति गाउँपालिका-३ बस्ने २९ वर्षीय भिम बहादुर

मगर र सोही गाउँपालिका-२ बस्ने २४ वर्षीय रोशन उपरकोटी रहेका छन् । इलाका प्रहरी कार्यालय धुलावारी र लागूऔषध नियन्त्रण ब्यूरो काँकरभिट्टाबाट खटिएको प्रहरीले उनीहरूलाई उक्त पदार्थसहित पक्राउ गरेको हो ।

त्यस्तै कैलालीको धनगढी उपमहानगरपालिका-३ बाट अवैध लागूऔषध ब्राउनसुगर २ ग्राम ८ सय ५० मिलिग्रामसहित गोदावरी नगरपालिका-४ बस्ने २२ वर्षीय बिपाल ऐडौलीाई शनिवार दिउँसो प्रहरीले पक्राउ गरेको छ । बडा प्रहरी कार्यालय धनगढी र प्रहरी चौकी त्रिनगर कैलालीबाट खटिएको संयुक्त टोलीले उनलाई उक्त लागूऔषधसहित पक्राउ गरेको हो । यस सम्बन्धमा प्रहरीले थप अनुसन्धान गरिरहेको छ ।

त्यस्तै ललितपुरको महालक्ष्मी नगरपालिका-९ लुभु लामाटार भुजुङ्गे चोक बस्ने ४७ वर्षीय हरिबोल चौलागाईंको घरमा जुवातास खेलिरहेको अवस्थामा चौलागाईंसमेत ११ जनालाई शनिवार दिउँसो प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

जिल्ला प्रहरी परिसर ललितपुर समेतबाट खटिएको प्रहरीले उनीहरूलाई नगद ३ लाख ६४ हजार १ सय २० रूपैयाँ र ६९ बुक ताससहित पक्राउ गरेको हो । यस सम्बन्धमा प्रहरीले थप अनुसन्धान गरिरहेको छ ।

त्यस्तै महोत्तरीको रामगोपालपुर नगरपालिका-३ दोलाठीस्थित सडकमा प्र.२-०२-००३ प २३४१ नम्बरको मोटरसाइकललाई हाल नम्बर नखुलेको सवारी साधनले शनिवार राति ठक्कर दिँदा मोटरसाइकल चालक सोही नगरपालिका-८ बिर्ता बस्ने २६ वर्षीय अमित कुमार मण्डलको मृत्यु भएको छ । दुर्घटनामा गम्भीर घाइते भएका उनको प्रादेशिक अस्पताल जलेश्वरमा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको हो । साथै दुर्घटनामा घाइते भएका मोटरसाइकलमा सवार १ जनालाई उपचारको लागि काव्या अस्पताल जनकपुर पठाइएको छ । प्रहरीले हाल फरार सवारी साधनको खोजी गरिरहेको छ ।

त्यस्तै मोरङ, पथरी शनिश्चरे नगरपालिका-१ पश्चिम बस स्टेण्डस्थित सडकमा

प्रदेश १-०२-०५२ प २२१७ नम्बरको मोटरसाइकलको ठक्करबाट साइकलयात्री सोही नगरपालिका-१० बस्ने ५० वर्षीय प्रेम बहादुर चौहानको मृत्यु भएको छ । ठक्करबाट गम्भीर घाइते भएका उनको नोबेल अस्पताल विराटनगरमा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको हो । मोटरसाइकल चालकलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको छ ।

त्यस्तै चितवनको ईच्छाकामना गाउँपालिका-६ जलबिरेस्थित सडकमा रोकী राखेको ना.६ ख ३५८० नम्बरको ट्रकमा ग.१ ख ८५२४ नम्बरको बस ठक्कर खाई गएराति दुर्घटना हुँदा बसमा सवार भारत घर भएकी ३७ वर्षीय गौरी दासको मृत्यु भएको छ । दुर्घटनामा गम्भीर घाइते भएकी उनको उपचारको लागि अस्पतालतर्फ लैजाने क्रममा बाटैमा मृत्यु भएको हो । साथै दुर्घटनामा घाइते भएका ट्रक चालक र बसमा सवार ३ जनालाई उपचारको लागि भरतपुरतर्फ पठाइएको छ । बस चालकलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको छ ।

दुर्घटनाका सम्बन्धमा प्रहरीले थप अनुसन्धान गरिरहेको छ ।

त्यस्तै हतुवागढी गाउँपालिका-७ पिप्ले बस्ने केदार कार्कीको गोठमा शनिवार साँझ आगलागी हुँदा उक्त आगलागीमा जलेर ३ जना बालबालिकाको मृत्यु भएको छ । आगलागीमा जलेर केदार कार्कीको छोरा ५ वर्षीय प्रनिष कार्की, रमेश कार्कीको छोरी ७ वर्षीया दिपशिखा कार्की र उनकै छोरा ३ वर्षीय दिउजिस कार्कीको मृत्यु भएको हो । घरमा कोही नभएको अवस्थामा गोठमा आगलागी हुँदा उनीहरूको जलेर मृत्यु भएको हो । यस सम्बन्धमा प्रहरीले थप अनुसन्धान गरिरहेको छ ।

त्यस्तै कास्कीको पोखरा महानगरपालिका-२५ हेम्जास्थित याम्दी खोलामा नुहाउने क्रममा डुबेर सोही महानगरपालिका-१९ लामाचौर बस्ने चितवन भरतपुर महानगरपालिका-९ गोद्राङ घर भएका २६ वर्षीय दिलिप दराईको शनिवार दिउँसो मृत्यु भएको छ ।

यस सम्बन्धमा प्रहरीले थप अनुसन्धान गरिरहेको छ ।

टिकटकलाई ११ मिलियन डलर जरिवाना

एजेन्सी - इटालीले नाबालिगको सुरक्षा गर्न असफल भएको भन्दै टिकटकलाई ११ मिलियन अमेरिकन डलर जरिवाना गरेको छ ।

इटाली कम्पिटसन प्राधिकरणले टिकटकलाई नाबालिग र अन्य कमजोर व्यक्तिहरूको सुरक्षालाई खतरामा पार्ने सामग्रीको फैलावट नियन्त्रण गर्न असफल

भएकोमा भन्दै ११ मिलियन जरिवाना गराएको हो ।

एन्टि ट्रस्ट एजेन्सीका अनुसार टिकटक जो जुन चीनको वाइट डान्सको स्वामित्वमा रहेको छ, त्यसले आफ्नो प्लेटफर्ममा किशोर किशोरीहरूको विशेष कमजोरीहरूलाई ध्यानमा राख्न असफल भएको छ ।

वाचङगले गत मार्चमा

टिकटकको सामग्री मध्यस्थता अभ्यासहरूमा अनुसन्धानको घोषणा गरेको थियो, जहाँ टिकटक चुकेको जनाइएको छ । बिहीबार एक विज्ञप्तिमार्फत भिडियो-साभेदारी प्लेटफर्म टिकटकले हानिकारक सामग्रीको फैलावटबाट बच्न र बचाउनका लागि अझै पर्याप्त उपायहरू नलिएको जनाएको छ ।

एजिसिएमद्वारा उल्लेख गरिएको हानिकारक सामग्रीको एउटा उदाहरण हो, जसलाई 'फ्रान्सेली दाग' प्रवृत्ति भनेर चिनिन्छ, जसमा टिकटक प्रयोगकर्ताहरूले आफ्नो गालामा चिरस्थायी घाउ छोडेको देखाइएको छ ।

टिकटकका प्रवक्ताले जरिवाना गराउने इटालीको घोषणा प्रति असहमति रहेको जनाए । उनले भने, 'एजिसिएमको सो निर्णयसँग टिकटक असहमत छ,

किनभने तथ्यांकथित 'फ्रान्सेली दाग' सबन्धी सामग्रीका बारेमा गत वर्ष एजीसीएमको घोषणा अघि नै इटालीमा औसत १ सयवटा दैनिक खोजी गरेको थियो र हामीले धेरै पहिले यस्ता सामग्रीको दृश्यता १८ वर्ष मुनिमा प्रतिबन्धित गरिसकेका थियौं।'

टिकटकले केही समय यता देखी युरोपेली नियामकहरूको क्रसहेयरमा रहेको छ र यसअघि पनि उसले सयौं मिलियन डलरको जरिवानाको सामना गरिसकेको छ।

युरोपियन युनियनमा टिकटकका गतिविधिहरूको निरीक्षण गर्ने आयरिश डेटा संरक्षण आयोगले गत सेप्टेम्बरमा प्लेटफर्मलाई ३७६ मिलियन युरो जरिवाना तिर्न आदेश दिएको थियो । जरिवाना गर्नु अघि उसको यो तर्क थियो कि टिकटकले बच्चाहरूको सुरक्षा गर्न असफल भएको छ । युरोपियन नियामकहरूले यो पत्ता लगाएका थिए कि बच्चाहरूको नयाँ सिर्जना गरिएका प्रोफाइलहरू पूर्वनिर्धारित रूपमा सार्वजनिक रूपमा सेट गरिएको थियो, जसको अर्थ इन्टरनेटमा जो कोहीले पनि हेर्न सक्छ। टिकटकका लागि यो सत्ता पनि कठिन भइरहेको बेला इटालीको यो जरिवाना घोषणा भएको हो । गत बुधवार मात्रै अमेरिकी प्रतिनिधि सभाले एक विधेयक पारित गर्‍यो, जसले अमेरिकामा ६ महिनाभित्र टिकटक माथि प्रतिबन्ध लगाउन सक्छ।

खेलकुद

महिला टिम फिफा वरीयतामा १०० औ स्थानमा

काठमाडौँ - नेपाली महिला फुटबल टिमले फिफाको वरीयतामा पाँच स्थानको सुधार गरेको छ । फिफाले शुक्रबार सार्वजनिक गरेको नयाँ वरीयतामा नेपालले पाँच स्थानको सुधार गर्दै १०० स्थानमा उक्लिएको हो ।

यसअघि नेपाली महिला टिम फिफा वरीयतामा १०५औ स्थानमा रहेको थियो । नेपालको फिफा वरीयतामा अहिलेसम्मको सबै भन्दा राम्रो वरियता २०१७ मा ९१औ स्थानसम्म रहेको थियो । त्यस्तै अहिलेसम्मको सबै भन्दा खराब वरीयता भने २०१५ मा ११९औ स्थानसम्म झरेको थियो ।

नेपाली महिला टिमले हालै साउदी अरेबियामा सम्पन्न वाफ च्याम्पियनसिपमा फाइनलसम्म पुगेर गरेको उत्कृष्ट प्रदर्शनपछि फिफा वरीयतामा सुधार आएको हो । फिफा वरीयतामा छिमेकी देश भारतीय महिला फुटबल टिम ६६औ स्थानमा रहेको छ । त्यस्तै महिला फुटबलको वरियताको शिर्ष स्थानमा भने स्पेन रहेको छ । त्यस्तै इङ्ल्याण्डले दुई स्थानको सुधार गर्दै दोस्रो स्थानमा उक्लिएको छ भने फ्रान्स तेस्रो र यसअघि दोस्रो स्थानमा रहेको अमेरिका चौथो स्थानमा झरेको छ ।

म्यान सिटी एफए कपको सेमिफाइनलमा

एजेन्सी - पोर्चुगिज मिडफिल्डर बर्नाडो सिल्भा चम्कँदा प्रिमियर लिग क्लब म्यानचेस्टर सिटी एफए कपको सेमिफाइनलमा प्रवेश गरेको छ । प्रिमियर लिग प्रतिद्वन्द्वी न्यूक्यासल युनाइटेडलाई २-० ले पराजित गर्दै सिटीले अन्तिम चारको यात्रा तय गरेको हो । घरेलु मैदान इतिहाद स्टेडियममा शनिवार राति भएको खेलमा सिटीको जितमा दुवै गोल पोर्चुगिज मिडफिल्डर बर्नाडो सिल्भाले गरे । दुवै गोल पहिलो हाफमा भएको थियो । खेलको १३औं मिनेटमा सिल्भाले गोल गर्दै सिटीलाई १-० को अग्रता दिलाए । उनले रोड्रीको पासमा गोल गर्न सफल भएका थिए । त्यसपछि सिल्भाले ३१औं मिनेटमा रुवेन डियासको पासमा गोल गर्दै सिटीको अग्रता दोब्बर पारे ।

७२ प्रतिशत बल पोसेसन राख्दै पाहुना टोलीमाथि लगातार दबाव बढाएपनि सिटीले दोस्रो हाफमा भने थप गोल गर्न सकेन । न्यूक्यासलले काउन्टर अट्याकमा केही प्रयास गरेपनि सफल हुन सकेन । यसअघि खेलको अन्त्यतिर दुई गोल गरेर वल्भ्सलाई ३-२ ले पराजित गर्दै च्याम्पियनसिप क्लब कोभेन्ट्री सिटीले सेमिफाइनलमा स्थान बनाएको छ । कोभेन्ट्रीको जितमा इलिस सिम्सले दुई तथा हाजी राइटले एक गोल गरे । वल्भ्सका रायन एइट नोउरी र ह्युगो वुएनोले गोल गरे । खेलको ५३औं मिनेटमा सिम्सको गोलबाट कोभेन्ट्रीले अग्रता लिएको थियो । त्यसपछि खेलको अन्त्यतिर चार गोल हुँदा कोभेन्ट्रीले वाजी मार्न सफल भयो । ८३औं मिनेटमा रायन र ८८औं मिनेटमा ह्युगोले गोल गर्दा खेल वल्भ्सको पक्षमा पुगेको थियो । तर, इन्ज्युरी समयको थप गरिएको समयमा ३ मिनेटको अन्तरमा कोभेन्ट्रीले दुई गोल गर्दै नाटकीय जित निकाल्यो । इन्ज्युरी समयको थप गरिएको सातौं मिनेटमा सिम्सले व्यक्तिगत र टोलीका लागि दोस्रो तथा १०औं मिनेटमा हाजीले गोल गरे । अर्को क्वाटरफाइनलमा आज राति चेल्सी र लेस्टर सिटी तथा म्यानचेस्टर युनाइटेड र लिभरपुलबीच प्रतिस्पर्धा हुनेछ ।

रातो मछिन्द्रनाथसँग सम्बन्धित एक फोटो

जनता नै स्वार्थी भएपछि कसरी हुन्छ देश विकास ?

रुषा थापा

अन्य मुलुकका जनता, राजनीतिक दल, कर्मचारी, व्यापारीलगायत आफ्नो देश धनी होस्, विकास होस् भन्ने चाहना राख्छन् । तर, हाम्रो देश नेपालमा ठुयाक्कै यसको उल्टो छ । यहाँ त राज्यको सम्पत्ति कसैलाई देख्नै हुन्न । सरकारी, सार्वजनिक जग्गा, गुठी, ताल पोखरी जस्ता राज्यका सम्पत्तिहरु मिलेमतीमा व्यक्तिको नाममा दर्ता गरिएको छ ।

राज्यलाई राजस्व छल्छन् अनि भ्रष्टाचार गरिन्छ । यहाँ नेपाल गरिब छ, व्यक्ति भने धनी छ । भ्रष्टाचार, दलालीजस्ता अवैध काम गरेर कमाएको रकम विदेशमा राखिएको छ। आफ्नो छोराछोरी पढाउने नाममा अमेरिका, अस्ट्रेलिया पठाइएको छ । यसरी जनशक्ति र देशको मुद्दा नै विदेशिएको छ । अहिले अमेरिका, अस्ट्रेलियामा धेरै नेपालीले घर किनेको र व्यापार व्यवसाय गरेको सुनिन्छ ।

नेपालबाट २५ अर्बभन्दा बढी रकम लगेर अमेरिका, अस्ट्रेलियामा घर बनाएको वा किनेको पनि बताइन्छ । व्यापारी, राजनीतिक दलका नेता होस् या सरकारी कर्मचारी, सबैले यहाँ भ्रष्टाचार वा राजस्व छलेको रकम त्यहाँ पठाएर घर किन्ने गरेको पाइन्छ । अनि आफ्नो सन्तान त्यहाँ पठाएर छोराछोरीले बनाएको भनी बहाना बनाउँछन् ।

पढ्नका लागि विकसित मुलुकमा एउटा विद्यार्थी मात्र जाँदा सुरुमै १५ देखि ३० लाखसम्म नेपाली रकम खर्चिन्छ । पढ्ने नाममा कति नेपाली विद्यार्थी अमेरिका, अस्ट्रेलिया गएका छन् ? तीमध्ये कति फर्किए ? कतिले नेपाली नागरिकता त्यागे ? र, कतिले यहाँ भएको पुर्खौली सम्पत्ति समेत बेचेर लगे ? भन्ने तथ्याक सरकारसँग छैन ।

देशमा पर्याप्त सरकारी तथा निजी कलेज छन् । तर, १२ कक्षा पास गरेपछि यहाँको शिक्षा प्रणाली वा देशमाथि नै विभिन्न दोष लगाउँदै अमेरिका, अस्ट्रेलिया, क्यानडालगायत विकसित मुलुक जान्छन् । नेपालको पैसा सबै अमेरिका, अस्ट्रेलिया जाँदा ती देशहरु भन्नुभन् विकास हुँदै गएका छन् । अनि यहाँको जनशक्तिले त्यहाँ गएर काम गर्दा त्यो देश नै विकसित भएको छ ।

यसले एकातिर हाम्रो देश कंगालसँगै विकास हुन सकिरहेको छैन भने अर्कोतिर अमेरिका, अस्ट्रेलियाजस्ता देशहरु भन्नुभन् विकास र धनी हुँदै गएका छन् । कन्सलटेन्सीहरु त दलाली हुन् । उनीहरुलाई देशको माया छैन । देश बेचेर भएपनि आफु धनी बन्नु छ । नेपालबाट पढ्ने

नाममा वर्षेनी खर्चो रकम अमेरिका, अस्ट्रेलिया जान्छ ।

तर, त्यो रकम यहाँ फर्किएको छैन । त्यहाँ फर्किएको छैन । त्यहाँ फर्किदैन । त्यही घरजम बसाउँछन् । अनि यसले गर्दा पनि देश मन्दीतर्फ गएको हो । व्यक्ति होइन, राज्य धनी हुनुपर्छ भन्ने चेतना कसैमा आएको छैन । दुःखसुख गरेर भएपनि आफ्नै देशमा बस्नुपर्छ, देश विकास गर्नुपर्छ भन्ने जनतामा पनि छैन ।

अहिले जसको छोराछोरी अमेरिका, अस्ट्रेलियालगायत विकसित मुलुक छन्, उनीहरुको भुईँमा खुट्टा छैन । यद्यपि, आफ्ना छोराछोरीहरु अमेरिका, अस्ट्रेलिया जाँदा र त्यही बस्दा देशलाई कति नोक्सान भयो ? भन्ने उनीहरु सोच्दैनन् । यहाँबाट अमेरिका, अस्ट्रेलिया पढ्न गएका अधिकांश विद्यार्थीहरु त्यहाँ शौचालय सफा गर्ने वा भाडा धुने काम गर्ने बताइन्छ ।

आफ्नै देशमा बसेर सरकारी वा कुनै जागिर खानुपर्ने पढेलेखेका छोराछोरी अमेरिका, अस्ट्रेलियामा भाडा धुँइरहँदा अभिभावकहरु भने छिमेकीमा ठुलुठुला गफ गर्छन् । समाजले तपाईं नभनेपनि आफुले आफुलाई तपाईं भनिरहेका छन् । विकसित मुलुकमा जमिनमाथि राज्यको स्वामित्व हुन्छ । व्यक्तिको स्वामित्वमा केही हुदैन ।

त्यहाँ उमेर हुनुञ्जेल काम गर्नैपर्छ, राज्यलाई कर तिर्नैपर्छ । वुढेसकालमा सरकारले पनि आफ्ना नागरिकको जिम्मेवारी लिन्छ । उनीहरुलाई आवश्यक सम्पूर्ण सेवासुविधा उपलब्ध गराउँछ । अर्को कुरा बच्चामाथि पनि अभिभावकको भन्दा बढी राज्यको हक, अधिकार हुन्छ । १८ वर्ष पुगेपछि छुट्टै राखिन्छ । र, आफैँ कमाएर खानुपर्छ ।

हाम्रो देशमा भएका जमिन सबै व्यक्तिको स्वामित्वमा छ । यसरी जमिनको स्वामित्व व्यक्तितमा हुँदा खेतीयोग्य, उब्जनी हुने जमिन समेत घर बनाएर मासिएको छ । मुलुकमा खाद्य खंकट निम्ति त्रास बढेको छ । हाम्रो देशको कानूनअनुसार कुनै व्यक्ति मरेमा उसको नाममा भएको जायजथा उसको सन्तानले प्राप्त गर्छ ।

आमाबुवाको नाममा भएको सम्पत्ति सबै छोराछोरीले पाउँछन् । अनि यसले गर्दा पनि सबैमा जसरी भएपनि सम्पत्ति जोड्ने लाभ मौलाएको पाइन्छ । गैरकानूनी काम गरेर भएपनि आफ्नो सात पुस्तालाई पुग्ने गरी सम्पत्ति जोडेर राखिन्छ । यहाँ सरकारी सेवाको पियुनमा जागिर खानेले समेत जग्गा किनेर घर बनाएको छ ।

हिजोसम्म चप्पल लगाउने समेत हैसियत नभएकाहरुले राजनीतिमा खुट्टा टेकेपछि अहिले महलजस्तो घर र अर्बोको सम्पत्ति जोडेका छन् । व्यापारीहरु कालोभन्दा वा कालोबजारी गरेर खर्बोको सम्पत्ति जोडेका छन् । यहाँ सबैले पुग्ने सम्पत्ति जोडेका छन् । जबकी हिजोसम्म उनीहरु विहान-बेलुकाको खानाका लागि तडुपिन्थे ।

यसरी राज्यभन्दा व्यक्ति धनी छन् यहाँ । विश्वका अर्बपतिहरुको सूचीमा नेपालका व्यापारी विनोद चौधरीको पनि नाम आउँछ । तर, अहिले जनता भन्छन्, ‘मुलुकको सबै सरकारी-सार्वजनिक जग्गा, गुठीका जग्गा दर्ता गरेर, श्रमिकलाई शोषणा गरेर र कमसल सामान महंगोमा बेचेर यीनी अर्बपति बनेका हुन् ।’

यहाँ जनता पनि धनी छन् । सहकारीमा भ्रण्डै ३७ खर्ब रकम आम सर्वसाधारणले राखेका थिए । यो रकम राजस्व छलेको हो कि गैरकानूनी काम गरेर कमाएको हो कि जीवनभर वा घरजग्गा बेचेर कमाएको हो ? यसबारे कसैलाई थाहा छैन । तर, यत्रो रकमले जनतासँग पनि पैसा छ भन्ने कुरा प्रमाणित हुन्छ । उता, सरकारले भने विदेशीसँग २७ खर्ब ऋण लिएको छ ।

अनि यसले सरकारभन्दा जनता धनी छन् भन्ने कुराको समेत प्रमाणित गर्छ । यहाँ जनता नै करोडदेखि अर्ब लगानी गरिएको घरमा बसेको भेटिन्छ । २० लाखदेखि करोड मूल्य पर्ने गाडीमा चढ्छन् । कतिपय जनता भने खाना नपाएर बाटोमा मागिरहेको पनि देखिन्छ । कतिपयलाई बिहान-बेलुकाको छाक टार्न धौधौ छ ।

केपी ओली पनि नेपाली नै हुन् । उनी पनि जनता नै हुन् । बिडम्बना, उनी नेपालको पानी खाँदैनन् । दैनिक ६० हजारको विदेशी पानी खान्छन् । हिसाब गर्नुपर्दा उनी मासिक १८ लाखको विदेशी पानी खान्छन् । अनि यसबाट नै यहाँ ओलीजस्ता जनता धनी छन् अनि राज्य कंगाल छ भन्ने

मेडिकल कलेजद्वारा दन्त स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन

काठमाडौँ - काठमाडौँको बौद्ध इन्टरनेशनल स्कुलमा नेपाल मेडिकल कलेजले दन्त परीक्षण स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरेको छ । कलेजलेका अनुसार कलेज अफ डेण्टल साइन्सेज एनएमसीटीएचले सञ्चालन गरेको दुई दिने स्वास्थ्य शिविरमा ४ सय जना विद्यार्थीहरुको दन्त परीक्षण गरिएको छ । सो दन्त

प्रमाणित हुन्छ ।

अन्य मुलुकका सरकारले आफ्नो देशको पैसा बाहिर लैजान दिदैन । त्यहाँ कमाएको रकम त्यहाँ खर्च गर्न लगाइन्छ । र, त्यहाँ राज्यको नै त्यस्तै पोलेसी हुन्छ । तर, हामी देशको यसको ठिक उल्टो छ । खान्दान्न सबै विदेशबाट नै निर्यात गरिन्छ र यहाँको पैसा विदेश जान्छ । जनता पनि पढ्ने नाममा विदेश नै पुगेका छन् ।

राजनीतिक दलका नेता, कर्मचारी, व्यापारीहरुले भ्रष्टाचार, अवैध धन्दा, राजस्व छलेर कमाएको रकम पनि विदेशमै लगेर राख्छन् । अहिले विदेशीले खान्दान्न नपठाए हामी नेपाली जनता भोकभोकै मर्नुपर्ने अवस्था आउने छ । पेट्रोल र डिजेल पठाएन भनेपनि यहाँका सबै सवार िसाधन थन्कनेछन् ।

ग्याँस पठाएन भने त भन्नु भोकै बस्नुपर्छ । हिजो आफ्नो वाली बेचेर वा मासेर घर बनाएकाहरुले यस्तो अवस्था आउँदा के गर्छन् ? के खान्छन् ? कि इट्टा र ढुंगा नै चपाउँछन् ? अहिले जनता सेयरमा लगानी गर्दा ढुबेको भन्दै सरकारप्रति गुनासो गर्छन् ।

अनि बैकले सय रुपैयाँमा निष्काशन गरेको सेयर कसले पाँच हजारमा किन्नु भनेको थियो ? सरकारले त भनेको थिएन नि ? दलालीको लैलैमा लागेर आनाको पाँच हजारमा विक्री नहुने जमिन लाखौँमा किन्ने अनि अहिले सरकारलाई दोष दिएर हुन्छ र ? अहिले मुलुकका कतिपय प्राइभेट बैक ढुब्ने अवस्थामा पुगेका छन् ।

त्यसकारण अब सरकारले पनि प्राइभेट बैक, सहकारी, फाइनान्समा रकम नराख्न सार्वजनिक सूचना निकाल्नुपर्छ । प्राइभेट बैकमा रकम जम्मा गरेकाहरुले पनि समयमै दिमाग पुर्‍याउनुपर्छ । नत्र सहकारीका बचतकर्ताहरुको जस्तै लगानी हुनेछ । किनकि बैकहरुको पनि सम्पूर्ण कर्जा लगानी घरजग्गा, गाडी र सेयरमै छ । फेरि यो क्षेत्रमा मन्दी आएको छ ।

भक्तपुर

स्वास्थ्य

घर वरिपरि पाइने वनस्पतिजन्य बिरुवाबाट हुने फाइदा

घर वरिपरि लगाइने वनस्पतिजन्य बोट बिरुवामा मानवोपयोगी धेरै गुण पाइन्छ । जुन स्वास्थ्यका लागि निकै फाइदाजनक हुन्छ । त्यस्ता धेरै बिरुवाहरु मध्ये, पुदिना प्रायः जसो मानिसहरुको घरघरमा पाइन्छ ।

पुदिनाबाट दन्तमंजन, टूथपेस्ट, च्युइगम, माउथ फ्रेसनर, मिठाई आदि बनाईन्छ । यस बाहेक आयुर्वेदमा पुदिनाको प्रयोग अन्य रोगको उपचारमा पनि प्रयोग गरिन्छ ।

तर यो विश्वास गरिन्छ कि, जब कुनै चिज आवश्यकता भन्दा बढी प्रयोग गरिन्छ, यसको साइड इफेक्ट हाम्रो शरीरमा देखा पर्दछ । यसरी धेरै मात्रामा पुदिनाको सेवनले केही नोक्सान हुन सक्छ । पुदिनाबाट हुन सक्ने नोक्सानीहरु ;

१-ग्यास्ट्रो ओसोफेजियल रिफ्लक्स रोगबाट पीडित व्यक्तिहरुले पुदिनाको प्रयोग नगर्न सुझाव दिइएको छ ।

२-गर्भावस्थामा पुदिनाको चिया पिउनाले गर्भपतनको जोखिम धेरै पटक बढ्छ, त्यसैले महिलाले गर्भावस्थामा यसको प्रयोग गर्नु हुदैन।

३-पुदिनाको अत्यधिक प्रयोगले तपाईंको मिर्गौला र आन्द्रालाई हानि पुर्‍याउन सक्छ ।

४-यदि मृगौलाको रोगी हुनु भएको छ भने, पुदिना नखानुहोस, यसले भ्न समस्यामा ल्याउन सक्छ ।

५-यसले रगतमा चिनीको मात्रा कम गराउँछ ।

६-सात,आठ वर्ष भन्दा मुनिका बालबालिकाको लागि पुदिना राम्रो मानिदैन ।

७-जसको छाला संवेदनशील छ, उनीहरुलाई मेन्थोलसँग एलर्जी हुन सक्छ । त्यसैले यसको सेवन नगरी टाढा रहनुपर्छ ।

८- कलेजोको बिरामी हुनुहुन्छ भने त सकेसम्म पुदिनाको सेवन नगर्नुस् ।

पुदिना वा पुदिनाको पातमा आफैँमा धेरै औषधीय प्रभावहरु रहेका हुन्छन्, जसको सेवनले शरीरलाई अत्यधिक लाभदायक हुन्छ। पुदिनाको पातले हरियो सलाद, चटनी, राइता र पुदिना चियासहित विभिन्न प्रकारका खानाहरुमा छुट्टै र अद्वितीय स्वाद थप्छ । यसको सम्भावित स्वास्थ्य लाभहरु भए पनि कतिपय अवस्थामा यो हानिकारक पनि हुने भएकाले यसको प्रयोग गर्नु अघि एक योग्य चिकित्सकसँग परामर्श भने गर्नु पर्छ ।

लसुनमा पाइने औषधीय गुण

प्रा. डा. सुमनराज ताम्राकार
लसुनको स्वादवारे त धेरै बखान गर्नुपर्दैन । काँचो खाँदा यो परंर पिरो स्वादको हुन्छ । जब यसलाई दाल, तरकारीमा मिसाइन्छ स्वाद बर्दलिन्छ । मूलतः नेपाली भात्सामा लसुनको प्रयोग स्वादकै लागि गरिन्छ । यद्यपि यो औषधीय गुणले पनि भरिपूर्ण मानिन्छ । त्यसैले त प्राचीनकालदेखि औषधिकै रुपमा लसुनको प्रयोग हुँदै आएको पाइन्छ । लसुनलाई संस्कृतमा ‘रसोन’ भनिन्छ । किनभने धर्तीमा हुने ६ रस (पिरो, तीतो, नुनिलो, टर्रो, अमिलो, गुलियो) मध्ये लसुनमा पाँच रस हुन्छ । लसुनमा ‘अमिलो’ रस मात्र हुँदैन ।

‘रस उन’ अर्थात् एक रस कम भएकाले यसलाई ‘रसोन’ भनिएको हो । आयुर्वेदमा लसुनलाई दुखाइ कम गर्ने द्रव्यको वर्गमा राखिएको छ । लसुनको इतिहास- चीन र इजिप्टमा हजारौँ वर्षअघिदेखि लसुनको उपयोग हुँदै आएको इतिहास छ । ईसापूर्व १३२५ मा मिश्रका सम्राट तूतांकखेमानको चिहानमा लसुन राखिएको थियो, लासलाई सुरक्षित राख्ने हेतुले । त्यसताका मिश्रका बासिन्दाहरु कसैको मृत्युपछि चिहानमा यसैगरी लसुन राख्थे । यस्तो मान्यता थियो कि मान्छे मृत्युपछि जब अर्को लोकमा पुग्छन् उनलाई रोगव्याधिले नसताओस् ।

यसैगरी लामो यात्रामा निस्कने सिपाहीहरुले पनि लसुन बोक्ने गर्थे, ताकि कुनै समस्या भएमा औषधिको रुपमा प्रयोग गर्न सकियोस् । मानिसहरुको बसाईसराइसँगै लसुनको प्रयोगले व्यापकता पाउँदै गयो । ईसापूर्व छैटौँ शताब्दीमा लसुनले चीन र भारतमा प्रवेश पाइसकेको इतिहासमा उल्लेख छ । त्यसबेला यसलाई उपचारका लागि मात्र प्रयोग गरिन्थ्यो । त्यसपछि क्रमशः लसुनको प्रयोग उपचारमा मात्र नभएर दैनिक जीवनमा हुन थाल्यो ।

पौराणिक कथामा पनि लसुनको महत्त्व उल्लेख गरिएको छ । कथाअनुसार भगवान इन्द्रसँग अमृत खोसेर पृथ्वीमा ल्याउँदा खसेका अमृतको थोपाबाट लसुनको उत्पत्ति भयो ।

यी कथाहरुबाट के अनुमान गर्न सकिन्छ भने सदियौँदेखि लसुनलाई औषधीय वनस्पतिको रुपमा प्रयोग गरिन्थ्यो ।

के हुन्छ लसुनमा ?

मेडिकल रिसर्चअनुसार काँचो लसुनमा मुख्यतः एलिसिन भन्ने यौगिक पाइन्छ । यो त्यही तत्व हो, जसमा एन्टिब्याक्टेरियल (जीवाणुनाशक) र एन्टिफंगल (ढुसीनाशक) गुण हुन्छ । साथै लसुनमा फस्फोरस, जिंक, पोटासियम र म्याग्नेसियम जस्ता लवण पदार्थ पनि भरपुर हुन्छ । सल्फर पदार्थ हुने भएकाले लसुनको गन्ध तिख्खर हुन्छ ।

के गर्छ लसुनले ?

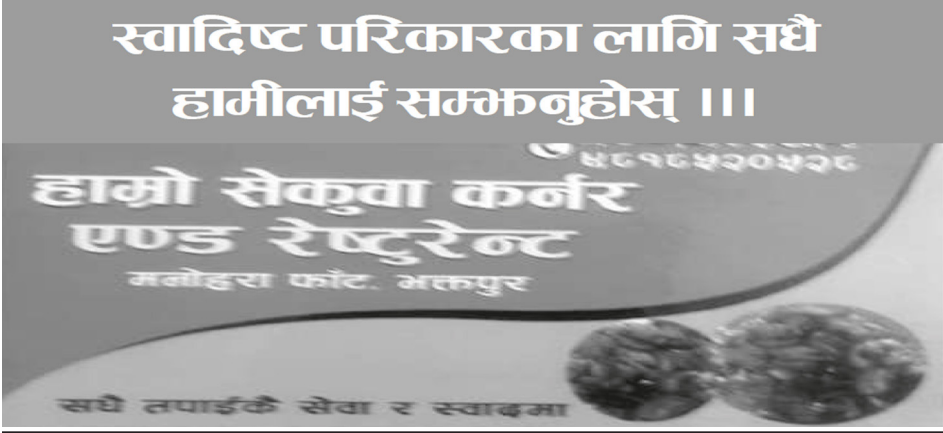
त्यसो त दाल-तरकारीमा लसुनको प्रयोग गरिरहेकै हुन्छ, जसबाट प्रत्यक्ष-परोक्ष लाभ मिलेको हुनसक्छ । त्यसबाहेक बिहान खाली पेटमा दुई-चार केंस्रा लसुन खाँदा फाइदा गर्छ । लसुनमा भएको ‘एलिसिन’ तत्वले विभिन्न किसिमको संक्रमणबाट बचाउन सहयोग गर्छ । टाइफाइड, ज्वरो, एलर्जीको संक्रमण हुन दिदैन ।

शरीरमा हुने दुखाइ कम गर्न पनि लसुन प्रयोग गरिन्छ । सुनिएको वा दुखेको ठाउँमा लसुन राखेर तताएको तेलले मालिस गर्न सकिन्छ । काँचो लसुनमा एन्टिअक्सिडेन्ट सल्फहाइड्रिल तत्व पाइन्छ, जसले शरीरबाट विषाक्त पदार्थ बाहिर निकाल्न मद्दत गर्छ ।

लसुनको नियमित प्रयोगले रक्तनलीमा जम्मा भएको खराब कोलेस्टेरोल बाहिर निकाल्छ । यसले मुटुमा हुनसक्ने जोखिम कम गर्छ । लसुन उचित मात्रामा सेवन गर्दा रक्तनलीमाथि हुने दबाव कम हुन्छ । रक्तचाप नियमित गराउन पनि लसुन उपयोगी मानिन्छ । कतिपय छालाको समस्यामा लसुनको प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

कसले खानु हुँदैन ?

लसुनको एलर्जी, रगतको कमी र बिरामीले रगत पातलो बनाउने औषधि सेवन गरिरहेका छन् भने पनि लसुनको सेवन नगर्दा उपयुक्त हुन्छ । किनकि यस्तो अवस्थामा लसुन सेवन गरेमा अन्य समस्या बढ्न सक्छ ।

सत्ताच्यूत.....

सक्ने स्थिति नभएको राजनीतिक जानकारीहरु बताउछन् । तिनै राजनीतिक दल सम्बद्ध धेरै नेताले सरकारमा जानु अघि सर्वसाधारण नागरिकदेखि देश कै दुश्मनको रूपमा परिभाषित गरिएको भ्रष्टाचारजन्य गतिविधिदेखि विकासको गतिलाई तीव्रता दिने प्रतिबद्धता जाहेर गरेपनि त्यो पूर्ण हुन नसकेको सरोकारवालाहरूले ठहर गरेका छन् । कुनै पनि राजनीतिक दलका नेताले भन्ने गरेका जनमुखी, जनजीविका, जनसरोकारका सवाल प्रायः ओफेलमा पर्ने गरेको प्रष्ट छ । यस्ता जनविरोधी र देशद्रोही वैथिति, विसंगतिको जालो फाल्न मौखिक रुपमा मात्र नभएर ठोस अनि परिणाममुखी बनाउन सक्नु असल राजनीतिज्ञको कर्तव्य भए पनि त्यसको जस लिन जनसरोकारको पक्षमा सदैव लागि परी ठोस रुपमा कार्य सम्पादन गर्न सक्षम राजनीतिक दलका नेता, कार्यकर्ताको खाँचो तत्काल देखिएको चर्चा राजनीति वृत्तमा भइरहेको छ । यिनै सत्य-तथ्य विषयवस्तुलाई आत्मासात् गर्दै सर्वसाधारण नागरिक अनि देशको विकासलाई प्रमुख मुद्दा बनाई अघि बढ्न सक्ने राजनीतिक दलका नेताले गर्ने परिणाममुखी कामको अनुभूति गराउन त्यतिकै जरुरी भएको छ । जसलाई भ्रष्टाचार र ठगीको जालोमा फसेका तर, आमनेपाली नागरिक एवं देशको विकास गर्ने प्रसंगलाई सभा, सम्मेलनलाई सम्बोधन गर्दै मुखले मात्र गर्छु र नैतिक रूपमा जवाफदेही बन्ने देखावटी भनाईलाई वर्तमानमा कसैले पनि विश्वास गर्न नसकिने सर्वसाधारणको गुनासो छ । यद्यपि देश र आमनागरिकको पक्षमा वकालत गर्न खप्पिस राजनीति खेलाडी चाहे पुराना हुन वा नयाँ तिनीहरूले देखावटी भनौ वा मौखिक रुपमा भन्दा पनि प्रत्यक्ष महसुस हुने गरी कार्यसम्पादन गर्नु अत्यावश्यक भईसकेको राजनीति विश्लेषकको ठम्याई छ । यिनै यथार्थलाई शिरोपर गर्दै राजनीतिक दलका नेताले बोलेर होइन, परिणाममुखी काम गरेर देखाउन सक्नु पर्छ । यता नैतिकताको सवालमा पनि नेताहरु आमनागरिक समक्ष पारदर्शी हुनुपर्ने अवस्था अपरिहार्य भइसकेको छ ।

गोरखाबिच.....

करिव दुई घण्टा लामो बैठकमा बेलायतसमक्ष कसरी प्रस्तुत हुने भन्ने बारे छलफल भएको थियो । बेलायतस्थित नेपाली दूतावासकी उपनियोग प्रमुख रोशन खनालले २७ मार्चको त्रिपक्षीय वार्तामा कसरी प्रस्तुत हुने र बेलायतले राखेका जिज्ञासामा कसरी तार्किक जवाफ दिने भन्ने सम्बन्धमा छलफल सहित अधिल्लो बैठकको समीक्षा भएको बताइन् । उपनियोग प्रमुख खनालका अनुसार बेलायतका धेरै जिज्ञासा त हामीले लिखित रुपमा पनि दिएका छौँ तर, वार्तामा ‘ काउन्टर आर्गुमेन्ट’ के-कसरी गर्ने भन्ने नै मुख्य विषय रहेको छ । उपनियोग प्रमुख खनालले आउंदो वार्तामा नेपालबाट परराष्ट्र मन्त्रालय अन्तर्गत युरोप अमेरिका महाशाखा प्रमुख सहसचिव गणेश ढकाल आउने निश्चित भएको पनि जानकारी दिइन् । यस बैठकमा राजदूत ज्ञानचन्द्र आचार्य सहित सैनिक सहचारी कर्णेल अनुप शाह र उपनियोग प्रमुख खनाल पनि सहभागी थिए ।

नेपाली दूतावासमा दिउसो

३ वजेदेखि भण्डै दुई घण्टासम्म भएको छलफलमा बेलायत सरकारले ‘प्रोपर्सनेट पेन्सन’ मा अहिले पनि आनाकानी गरिरहेको अवस्थामा कसरी काउन्टर दिने भन्ने बारे छलफल भएको छलफलमा सहभागी वार्ता समितिका सदस्य तथा गेसो उपसभापति धर्म तामाङले बताएका छन् । उनका अनुसार ‘माइन्यूट’ नै गरेर सम्पन्न भएको सो बैठक यसअघिका भन्दा परिणाममुखी भएको पनि बताएका छन् । यस बैठकमा

गोरखाहरुको तर्फबाट वार्ता प्रवक्ता तथा मध्यस्तकर्ता मेजर जुदबहादुर गुरुङ र सैनिक सहचारी कर्णेल अनुप शाहले बुधवार विग्रेड अफ गोरखान् जेडक्वार्टर्स क्याम्बर्लीमा भएको वेलफेयर सम्बन्धी छलफलको निष्कर्ष जानकारी गराएका थिए ।यस्तै गेसो सभापति कृष्णकुमार राईले गोरखा सैनिकहरूले पाउने पेन्सन नेपालमा सिधा नगएर भारतमार्फत जाने गरेकोमा सिधै नेपाल राष्ट्र बैंकमा जाने व्यवस्था मिलाउन माग गरेका थिए । यसैगरी छलफलमा सहभागी सत्याग्रहका प्रमुख संयोजक कृष्णबहादुर राईले तयारी बैठक राम्रो भएको बताउँदै बैठकमा गोरखा सदस्यहरूले आ-आफ्ना सुझाव पेश गरेका र दूतावासबाट पनि समन्वयकारी भूमिका निर्वाह भएको राईको भनाइ थियो । उक्त बैठक सकिएपछि गोरखाहरु बिच एक अर्कालाई गाली गर्ने वा होच्याउने काम बहिरहेकोप्रति दूतावास वेखुशी भइरहंदा अब त्यस्तो नगर्ने बैठकमा सहमति भएको जनाइएको छ ।

सो छलफलमा जीटेन समूहमा आबद्ध मेजर जुदबहादुर गुरुङ, गोरखा सत्याग्रह संयुक्त संघर्ष समितिका प्रमुख संयोजक कृष्णबहादुर राई, गोरखा पेन्सन इन्जिस्टिस ररूपका मेजर रि. उदयबहादुर गुरुङ, बिजिडब्ल्युएस अध्यक्ष मेजर रि. टिकेन्द्र दल देवान, गेसो सभापति कृष्णकुमार राई र उपसभापति धर्म तामाङ, नेसा अध्यक्ष केशबहादुर गुरुङ साथै अनसनकर्ताहरु ज्ञानराज राई, पुष्पा राणा घले र धन गुरुङ तथा सत्याग्रहकी कोषाध्यक्ष विष्णु गुरुङसमेतले सहभागी जनाएका थिए ।

इलाममा...

थियो । सोही क्रममा संघर्ष समितिका संयोजकसमेत रहेका उम्मेदवार थेगिमले इलाम २ वाट निर्वाचित भए कोशी प्रदेश नाम खारेज गरी ऐतिहासिक पृष्ठभूमि र सभ्यताको आधारमा प्रदेशको नाम राख्न पहल गर्ने बताउद भने, ‘मलाई विश्वास छ, सबको साझा स्वतन्त्र उम्मेदवार भएको हसियतले सबबाट मत प्राप्त गर्द संघीय प्रतिनिधिसभाको सदस्यमा निर्वाचित भएर देश र जनताको लागि राम्रो काम गर्ने अवसर पाउनेछु, ‘ अहिले प्रदेश नं १ मा जुन किसिमको पहिचानको मुद्दा उठिराखेको छ, पहिचानको संघर्ष भइराखेको छ र कोशी नाम राखेर त्यस भूगोलमा बसोबास गर्ने आम आदिवासी जनसमुदायको पहिचान र अस्तित्वलाई नामेट गर्ने काम भएको छ, त्यो नाम खारेजी गर्द ऐतिहासिक पृष्ठभूमि र सभ्यताको आधारमा सब भाषा, धर्म, संस्कृतिको संरक्षण गर्ने एउटा मूल भूमिका निर्वाह गर्ने पक्षमा लाग्ने प्रतिबद्धता

पार्टी.....

नेतासँगको छलफलमा हामीले भ्रष्टाचार नियन्त्रण गर्न र बढ्दो वैथितिसँग जुध्न सामूहिक संकल्प गरेका छौँ”, “यसमा सबैले आ-आफ्नो क्षेत्रबाट सहयोग गर्नु पर्छ । जसका लागि सम्पूर्ण वामपन्थी र लोकतान्त्रिक शक्ति एकजुट हुन आवश्यक रहेको औल्याए । यसैगरी अध्यक्ष नेपालले जनतामा नेता र दलप्रति नकारात्मक प्रभाव परिरहेकाले जनताका आधार भूत समस्यालाई सरकारले गम्भीरतापूर्वक लिनु पर्ने बताउँदै जनतामा पछिल्लो समय बढेको निराशालाई घटाउने र घटेको भरोसालाई बढाउनु पर्ने बायित्व हाम्रै हो, हामीले भरोसालाई चिदै नागरिकमा भरोसा जगाउने संकल्प लिएर अघि बढेको बताए । अध्यक्ष नेपालले मुलुक समाजवादी क्रान्तिको चरणमा प्रवेश गरेकाले यहीं मार्फत देशलाई समृद्ध बनाउनुपर्ने तर्क गर्दै देशलाई पश्चगामी दिशातर्फ लैजाने सोच कसैले बनाएको छ भने, त्यो दिवासपना मात्रै हो, अग्रगामीको एकताले मुलुकलाई अग्रदिशातर्फ लम्काइरहेको भनाइ राखे । वामपन्थी विचारधारा मिलेकाले वर्तमान गठबन्धन सरकारमा सामेल भएको प्रष्ट पादै अर्को एक फरक प्रसङ्गमा अन्य दलसँग आफ्नो पार्टी एकता हुने भ्रम नफैलाउन आग्रह गरेका थिए । उक्त कार्यक्रममा पार्टीका केन्द्रीय उपमहासचिव गङ्गालाल तुलाधार, केन्द्रीय सदस्यद्वय टोकबहादुर वाइबा र लक्ष्मण लम्साल तथा नेकपा माओवादी केन्द्रका जिल्ला संयोजक भोला अर्याल, राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीका जिल्लाध्यक्ष प्रविण धिताल, नेपाली कांग्रेसका जिल्ला उपसभापति रमेशप्रसाद हुमागाई आदिले अधिवेशन सफलताको निम्ति शुभकामना व्यक्त गरेका थिए ।

जनमत...

सय एक किलोको फूलको मालाले स्वागत गरिएको बताइएको छ । अस्ति शनिवार पार्टीको केन्द्रीय कार्यसमितिको बैठकमा भाग लिन वीरगञ्ज पुगेका राउतलाई पार्टीका नेता कार्यकर्ताहरूले एक सय एक किलोको माला लगाएर स्वागत गरेका थिए । अस्ति शनिवार र हिजो आइतवार गरी दुई दिनसम्म वीरगञ्जस्थित एक बैक्वेटमा जनतम पार्टीको केन्द्रीय कार्यसमितिको बैठक सञ्चालन भएको पार्टी पर्सा जिल्लाका सह ईन्चार्ज मुकेश द्विवेदीले जानकारी गराएका छन् । दुई दिनसम्म सञ्चालन भएको केन्द्रीय कार्यसमितिको बैठकमा आगामी आन्दोलन सशक्त ढंगबाट गर्ने, संगठन विस्तार र संगठन सुदृढीकरणमा विशेष ध्यान दिने, वडा अधिवेशन पूर्ण रुपमा सम्पन्न गर्ने लगायतका विषयमा छलफल गरी निर्णयसमेत गरेको जनमत पार्टीको आधिकारिक स्रोतले जानकारी दिएको छ ।

प्रदेश....

पत्रकार सम्मेलन गरि जानकारी दिएको छ । केन्द्रीय मानन्धर संघको आयोजनामा भक्तपुर जिल्ला मानन्धर युवासंघको संयोजना तथा काठमाडौँ महानगरपालिकाको लागत साफेदारीमा भक्तपुरको दत्तात्रय मन्दिर परिसरमा चैत्र २४ गते धिमे बाजा प्रतियोगिता हुन लागेको हो । प्रतियोगितामा बागमती प्रदेश भित्रका खल, पुचः

र संस्थाबाट ५० वटा धिमेबाजा समूहको सहभागी गराउने योजना रहेको कार्यक्रमका संयोजक तथा भक्तपुर जिल्ला मानन्धर युवासंघका अध्यक्ष बाबुकाजी मानन्धरले जानकारी दिए ।

प्रतियागितामा प्रथम हुनेलाई २ वटा धिमे, २ जोर भूस्यासहित नगद रु २५ हजार, दोस्रो हुनेलाई १ वटा धिमे, १ जोर भूस्यासहित नगद रु १५ हजार, तेस्रो हुनेलाई १ वटा धिमेसहित नगद रु १० हजारबाट प्रदान गरिने छ भने दशौँ स्थान प्राप्त गर्ने प्रत्येक समूहलाई १ जोर भूस्या प्रदान गरिने पनि जानकारी गराएको छ । त्यस्तै प्रतियोगितामा उत्कृष्ट भेषभुषा र बाजाको बोलमा गरिएको हाउभाउको मुल्याङ्गण गरि उत्कृष्ट पुरस्कारको व्यवस्था रहेको र प्रतियोगितामा सहभागी सबै टिमलाई प्रशंसा पत्र प्रदान गरिने छ ।

प्रतियोगितामा सहभागी हुने समयसीमा चैत्र १६ गते शुक्रवार सम्म काठमाण्डौको लागि केन्द्रिय मानन्धर संघ क्षेत्रपाटी काठमाण्डौँ सम्पर्क नं. ९८५१०,३३२२७, भक्तपुरको लागि मानन्धर व्यायाम मन्दिर साकोलान ९८४१,२८५६८४, धिमिको लागि टि.भि. प्वाईट शंखधर चोक ९८५१०,६७७३० र बनेपाको लागि बाँख्यो दाफा भजन खलः बनेपा ९८४१,९५८८९६ मा सम्पर्क राखी नामांकन गर्न सकिने व्यवस्था रहेको पनि उक्त कार्यक्रममा जानकारी गराइएको थियो । कार्यक्रम केन्द्रिय मानन्त्र संघका सभापति मनोजकुमार मानन्धरको सभापतित्वमा भएको थियो भने कार्यक्रममा सहजीकरण ज्ञानेन्द्र मानन्धरले गरेको थियो ।

सदन..

बेलायतबाट चीनको हङकङ आएको २२ वर्ष पुगेको अवसरमा भएको विरोधमा तोडफोड भएको थियो । तोडफोडपछि हङकङमा राष्ट्रिय सुरक्षा कानुन लागू गरिएको बताइएको छ ।

कांग्रेसद्वारा..

चैत ४ गते विहान ११ बजेसम्मका लागि बैठक स्थगित गरेको थियो । कांग्रेसको अवरोधपछि प्रतिनिधिसभा बैठकमा विधेयक पेस गर्न नपाएका गृहमन्त्री लामिछानेलाई संघीय संसद भवन परिसरमा पत्रकारहरूले शुक्रवार अपराह्न सोधेको प्रश्नको जवाफ दिँदै लामिछानेले आफू कति दिन गृहमन्त्री हुने थाहा नभए पनि डटेर काम गरिराख्ने बताउँदै ‘कांग्रेसको नारा चर्को होला,

राजीनामा दे भन्ने होला । म आफ्नो काम गरिरहन्छु, मलाई यो शक्ति नेपाली जनताले दिएका हुन् । मैले प्राप्त गरेको यो शक्ति नेपाली जनतालाई व्याज सहित फिर्ता गर्नका लागि आएको बताउँदै , ‘ कति दिन हुन्छु मलाई थाहा छैन । जति दिन हुन्छु डटेर, नभुक्तिकन आफ्नो काममा निरन्तरता दिनेछु ।’ संसदमा वोल्न आफूले समय पाएपछि नेपाली कांग्रेसले उठाएका विषयमा राम्रोसँग बताउने लामिछानेको प्रतिक्रिया रहेको छ । त्यस्तै उनले सुन प्रकरणको अनुसन्धानमा प्रभावित हुन नदिने बताउँदै कांग्रेस जस्तो लोकतान्त्रिक दलले सदनमा विधेयक नै प्रस्तुत हुन नदिने भन्ने जस्तो विषयलाई निरन्तरता दिने छैन भन्ने मलाई विश्वास छ,’ उनले थपे, ‘के विषय उठाएको छ, त्यसको मेरिट के हो, कहाँ उठेको छ । कस्तो उजुरी हो, कसले गराएको हो त्यति कुरा चाहिँ एक पटक सदनमा मौका पाएँ भने नेपाली कांग्रेसलाई पढाउने इच्छा छ, ९ मिनेट १८ सेकेन्डसम्ममा धन्यवाद ।’ लामिछानेले संसदमा उठेका विषयमा जवाफ दिन आफू तयार रहेको बताउँदै ‘संसदमा विधेयक प्रस्तुत गर्न नदिने भए त के गर्न सकिन्छ, र ! तर , आफू जवाफ दिनका लागि तयार नै रहेको बताए । जवाफ सुनेपछि उहाँहरू बेहोस हुने हो कि थाहा छैन,’ गृहमन्त्री लामिछानेले भने, ‘कानुन बनाउने प्रक्रिया रोक्नु भएन । कुन कुरा सडक कुन कुरा सदनमा गर्ने भन्ने कुरा कांग्रेस जस्तो इतिहास बोकेको लोकतान्त्रिक दललाई भर्खरै आएको दलले पढाउन सुहाउँछ, हामी पढाउँदैनौ, कांग्रेसले आफैँ पढोस् ।’ आफूहरू प्रतिपक्षमा हुँदा अवरोध नगरेको दावी गर्दै उनले सदन चल्नुपर्छ भनेको र प्रश्न सोधिएको बताए ।‘कांग्रेसलाई गफ गर्ने चिजहरू आज बेलुकीबाट पनि आउँछ,’ उनले भने, सुन तस्करी बारे जाँचबुझ आयोगले प्रतिवेदन बुझाएको र त्यो प्रतिवेदन प्रधानमन्त्रीलाई पनि बुझाइएको उनले बताए ।’ आयोगले दिएका प्रतिवेदनमा भएका विषयवस्तु टेकेर पुनः छानबिन हुन्छ । उन्मुक्ति पाएकाहरूले केही समय रमाउलान तर, कोही रमाउन पाउँदैन, ‘सुशासनको प्रत्याभूति दिन आएको छु ’, लामिछानेको भनाइ थियो ।

अख्तियारद्वारा..

भएको भन्दै सर्वोच्च अदालतमा पुनरावेदन दर्ता गराएको जनाएको छ । यसैगरी अख्तियारले खड्का माथि शर्मिला खड्का र अंकिता लामाको नाममासमेत सम्पत्ति लुकाएको आरोप लगाएको थियो । त्यसलाई विशेष अदालतले आंशिक

रुपमा ठहर गर्दै उनीहरूको नाममा रहेको ३ कित्ता घरजग्गा बिगोको हदसम्म जफत गर्नु भनिआदेश दिएको छ । अख्तियारले खड्का र लामाविरुद्ध पनि पुनरावेदन दर्ता गर्दै आफ्नो मागदाबी अनुसार सजाय हुनु पर्ने बताएको छ । खड्कासँग अख्तियारले गरेको अनुसन्धानका क्रममा २७ करोड ३० लाख ७५ हजार ३८० रुपैयाँ सम्पत्ति पाइएको मध्ये ८ करोड ६४ लाख ६९ हजार ७५१ रुपैयाँ मात्रै उनको वैध आम्दानी थियो । उनी आयल निगमको कार्यकारी निर्देशक भएपछिको ६ महिनामा मात्रै ७ करोड ४४ लाख आर्जन गरेको आरोप थियो । खड्काले पुर्ख्यौली वाहेक ३ वटा घर निर्माण र खरिद गरेको अख्तियारले गरेको अनुसन्धानका क्रममा फेला पारेको थियो । उनले २ वटा घर खरिदका लागि आंशिक भुक्तानी दिएका थिए । खड्काले विभिन्न ठाउँमा ११ कित्ता जग्गा किनेको भेटिनका साथै घरजग्गामा मात्रै ११ करोड ६१ लाख रुपैयाँ लगानी गरेको अख्तियारको आरोपपत्रमा उल्लेख थियो । विभिन्न ५५ वटा बैंक, सहकारी र अन्य वित्तीय संस्थामा उनले २ करोड ७१ लाख बचत गरेको भेटिएको थियो । आयल निगमको कार्यकारी निर्देशक हुँदा भएको जग्गा खरिद प्रकरणमा पनि खड्काविरुद्ध अख्तियारले अनुसन्धान गरिरहेको बताइएको छ ।

उदयपुर..

७० वर्षीया पर्वतमाया राई, सोही वडाका २३ वर्षीय चन्द्रप्रकाश राई, ६ महिनाकी बालिका विसाङ चाम्लिङ राई, हतुवागढी -५ की ३२ वर्षीया राजकुमारी राई, हतुवागढी -९ का ६८ वर्षीय पदमबहादुर थापा, ४५ वर्षीया कमला अधिकारी र हतुवागढी -५ का ४२ वर्षीय किशन राई छन् । किशन राईको उपचारको क्रममा धरानस्थित विपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा मृत्यु भएको हो । भयानक दुर्घटनामा परी गम्भीर घाइते भएकाहरूलाई उद्धार गरी धरान लिएएको थियो । इलाका प्रहरी कार्यालय घोडेटारबाट सातजना र हसनपुरबाट पाँच जना गरी १२ जना प्रहरीको टोलीलाई तत्काल घटनास्थलमा पठाएर उद्धारको व्यवस्था मिलाइएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय प्रमुख डिएसपीले जानकारी दिए । दुर्घटनामा घाइते भएकाहरूको पनि विवरण लिने काम भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ । हतुवागढी घोडेटार हिडेको जिपमा क्षमताभन्दा बढी यात्रु सवार रहेकोले दुर्घटना भएको प्रहरीको प्रारम्भिक अनुसन्धान रहेको जनाएको छ ।

उपभोक्ताप्रति सचेत बनौं

- खाद्य पदार्थमा कम गुणस्तरको खाद्य पदार्थ वा अन्य अखाद्य पदार्थ मिसावट गर्न,
- अनुचित व्यापारिक क्रियाकलाप गर्न,
- वस्तु वा सेवाको वास्तविक गुणस्तर, नापतौल, मूल्य आदि ढाँटेर वा भुक्त्याएर विक्रि वितरण गर्न,
- एकाधिकारपूर्ण व्यापारिक क्रियाकलाप गर्न गराउन,
- एउटै वा एकै किसिमको वस्तु वा सेवा दिने व्यक्ति तथा कम्पनी मिलेर बजारमा एकाधिकार गर्न,
- अरुको उत्पादनलाई बजार प्रवेशमा रोक लगाउन,
- मिलिमतोमा महङ्गो मूल्य निर्धारण गर्न पाइदैन/हुँदैन।

यस्ता कार्य दण्डनीय भएकोले त्यस्तो गरेको पाइएमा वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण विभाग वा स्थानीय प्रशासनमा खबर गरौं ।

नेपाल सरकार विज्ञापन बोर्ड